

2017

**Geçmişten Günümüze Ortaöğretim Türk Dili ve Edebiyatı dersi
Müfredatları ve Son Müfredatı
Değerlendirme Çalışması**

Edebiyat
ادبیات

**“Andan girü bu dersleri, hiç kimesne divanda bargâhta ve dahı her yirde Edebiyat-ı Lisan-ı
Türkî (Türk Dili ve Edebiyatı) diye anmamazlık etmeye...”**

TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI DERSLERİ

GEÇMİŞTEN

GÜNÜMÜZE

ÖĞRETİM PROGRAMLARI

EKREM YEKREK

TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI

ÖĞRETMENİ

01.08.2017

GİRİŞ

Türk Edebiyatı ile Dil ve Anlatım dersleri birleştirilerek yeniden “Türk Dili ve Edebiyatı” dersi oldu ve uygulama 2016-2017 eğitim öğretim yılından itibaren 9’uncu sınıflardan başlanarak faaliyete geçildi ve bu yüzden Türk Dili ve Edebiyatı Dersi Öğretim Programı 2016 yılında yenilenmiştir. Bakanlığımızın aldığı kararla tüm kültür derslerine ait öğretim programlarının taslağı hazırlanarak 13 Ocak 2017 Cuma günü kamuoyuna duyuruldu ve değerlendirmeye sunuldu. Daha sonra 18 Temmuz 2017 Salı günü mufredat.meb.gov.tr adresinden tüm yeni öğretim programları yayımlandı. Temel amacın ağır ve yoğun olan lise müfredatının sadeleştirilmesi olduğu göze çarpıyor.

1924, 1927, 1929, 1934, 1949, 1954, 1956, 1957, 1976, 1991, 1995, 2005, 2011, 2015 ve 2017 yıllarında Türk dili ve edebiyatı grubu derslerinin öğretim programı yenilenmiştir. Bir önceki yıl yenilenen öğretim programı tam anlaşılmadan yeni öğretim programı yayınlanmıştır.

“ 2018-2019 eğitim öğretim yılına tüm sınıflarda ve tüm derslerde yeni müfredat ile eğitim öğretim sürecimize istikrarlı ve çok daha güçlü yeni ve yenilikçi bir şekilde devam edeceğiz.”

Durumu kısaca şöyle özetleyeyim: Bu sene liseye başlayacak öğrencilerimiz yeni öğretim programına **(18 Temmuz 2017)** göre eğitim alacaklar. 10.Sınıf öğrencilerimiz **29 Temmuz 2015** tarihinde değişen öğretim programına göre eğitim alacaklar. 11 ve 12.Sınıf öğrencilerimiz ise **15 Ağustos 2011** tarihinde değişen öğretim programına göre eğitim alacaklar. Öğrenciler adına beklentimiz yenilenecek olan programların önceki programlara göre öğrenmeyi daha etkili ve verimli kılacak öğretim programları olması.

Peki öğretmenlerimiz?

Değerli öğretmenlerimiz ise her sınıf adına ayrı öğretim programlarını inceleyerek yıllık plan hazırlayacaklar ve uygulamaya çalışacaklar. **(Allah kolaylık versin.)**

Ayrıca okullarımızda ders yılı (Derslerin başladığı tarihten, kesildiği tarihe kadar geçen ve iki dönemi kapsayan süre.) 180 iş günü yani 36 hafta. Öğretim programları, iş takvimi ve derslerin yıllık planları buna göre hazırlanır. **Yeni yayımlanan Türk Dili ve Edebiyatı Müfredatında buna dikkat edilmemiştir. (!)**

9.sınıf Türk Dili ve Edebiyatı dersi 35 hafta (1 hafta) eksik.10,11,12. sınıflar Türk Dili ve Edebiyatı dersleri 32’şer hafta (4’er hafta) eksik. Bu eksik haftalar yıllık planların oluşturulmasında ve eğitim ve öğretim sürecinin sağlıklı yürütülmesinde sorun teşkil edecek gibi görünüyor. Yetkililerin bir an önce bu eksikliği düzeltmeleri gerekmektedir.

Öğretim programlarının herhangi bir alan testine tabi tutulmadan uygulamaya konulması önemli bir risktir ve çağdaş program geliştirme süreçleriyle tutarlı değildir. Bu nedenle hazırlanan programların pilot okullarda alan testine tabi tutulması ve elde edilen sonuçlara göre eksiklerinin giderilmesi ve daha sonra tüm ülkede yaygın olarak uygulamaya konulması gerekmektedir.

(Finlandiya, eğitim bakış açısı)

Öğretim programındaki bazı kavramların daha açık bir şekilde ifade edilmesi gerekmektedir. Yeni öğretim programının eğitim süreçlerinin nasıl düzenleneceği ve kazanımların nasıl değerlendirileceği konusunda öğretmenlere kılavuzluk etmede eksik kalacağı düşünülmektedir. Bu nedenle ek bir çalışma yapılması ve uygulamada öğretmenlere rehberlik edecek bir çerçeve oluşturulması gerekmektedir.

Hatta **Türk dili ve edebiyatı dersleri için öğretmen kılavuz kitap hazırlanması, yıllık planların tek bir elden hazırlanarak yayınlanması ve kullanılması ayrıca yapılacak uygulama sınavlarının (kaldırılmazsa) usullerinin netleştirilmesi gerekmektedir.**

“ Yeni öğretim programları ile hedeflenen başarıya ulaşmadaki önemli noktalardan birisi, programların etkili bir biçimde uygulanabilmesidir. Bu noktada kaynakların (öğretmen, derslik, teknik imkânlar, vb.) etkili olarak planlanması ön plana çıkmaktadır. Bilindiği üzere, ülkemizde bölgesel eşitsizlikler ile birlikte son yıllarda eğitim sistemine dâhil olmuş **940.000** okul çağındaki Suriyeli göçmen ve ana dili farklı olan öğrenciler bulunmaktadır. Bu açıdan, merkezi olarak hazırlanmış bir eğitim programının aynı şekilde ülke genelinde uygulanması hem teknik açıdan hem de eğitim pedagojisi açısından oldukça zor gözükmektedir. **(Umarım başarı sağlanır .)**

Diğer taraftan, okul bünyesindeki aktif kaynakların tespiti ve bunların okulun paydaşları ile iletişim içinde etkili bir şekilde değerlendirilmesi gerekmektedir. Dolayısıyla, yeni bir programın uygulanmasının mevcut zorlukları dikkate alınarak gerekli fiziksel esnekliklerin, alternatif yaklaşımların ve ek desteklerin belirlenmesi ve buna bağlı insan kaynakları planlamasının yapılması önem arz etmektedir.” **(Farklı bir bakış açısı)**

Türk dili ve edebiyatı derslerinde en önemli amaç, öğrencilerin yazma, sözlü iletişim kurma, etkili dinleme ve sunum becerisi kazanmalarını sağlamak. Öğrencilerin okuyan, okuduğunu anlayıp yorumlayan, yorumladığını sözlü ve yazılı olarak, doğru ve eksiksiz ifade eden, edebî yaratıcılığı gelişmiş ve belirli entelektüel seviyeye ulaşmış bireyler olarak mezun olmaları hedefleniyor. Fakat ders saati sayısı çok iyi hesaplanmalı ve yeni dersin öğretim programı Türk dili ve edebiyatı öğretmenlerine en iyi şekilde öğretilmelidir...

...

Geçmişten günümüze öğretim programlarını incelemek ve son müfredatı (2017) tanımak, tanıtmak, anlamak ve anlatmak...

İşte bu amaçlarla bu çalışma yapılmıştır. Bu çalışma yapılırken geçmişten günümüze öğretim programları ve özellikle Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı 67 sayılı ve 17.07.2017 tarihli **Ortaöğretim Türk dili ve edebiyatı dersi (9, 10, 11 ve 12. sınıflar) yeni öğretim programı temel alınmıştır. Program (müfredat) lardan hareketle alıntılar, karşılaştırmalar, değerlendirmeler ve çıkarımlar yapılmıştır.**

Ve dahi...

Dersimizle ilgili her öğretmenin ve öğrencinin merak ettiği sorular sorularak yeni programdan hareketle yeni derslerin içeriğine, uygulanmasına, ölçme ve değerlendirmesine yönelik cevaplar aranmış yeni program incelenerek bireysel değerlendirmeler yapılmıştır.

“Andan girü bu dersleri, hiç kimesne divanda bargâhta ve dahi her yirde Edebiyat-ı Lisan-ı Türkî (Türk Dili ve Edebiyatı) diye anmamazlık etmeye...”

Tekrar hayırlı ve uğurlu ola!

Ekrem YEKREK
Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmeni

GEÇMİŞTEN GÜNÜMÜZE TDE ÖĞRETİM (MÜFREDAT) PROGRAMLARI

Geçmişten günümüze Türk dili ve edebiyatı öğretim programı sürekli değişim ve gelişim içerisinde olmuştur. Türk dili ve edebiyatı öğretimi çok yönlü bir öğretimdir. Etkinlik alanlarının çeşitli olması, öğrencinin başarısını belirlerken, her alanda gösterdiği gelişmeyi ayrı ayrı yoklamamızı da gerektirir. Geçmişten günümüze tartışılan en önemli konu ise: Türk edebiyatı ile dil ve anlatımın bir dönem birleştirilmesi ve bir dönem de ayrı bir ders olarak ortaya konulmasının tartışılmasıdır. Dil ve anlatım (dil bilgisi) geçmişte ortaya konan birçok öğretim programında Edebiyatın içerisinde kaynamış, gereken ilgiyi ve özeni görmemiştir.

“Edebiyat dersi okuma ve kompozisyon olarak iki ders adı altında ele alınmaya başlamış ve dil incelemelerine bu dersler içerisinde zaman ayrılması düşünülmüştür.”

(1954 Öğretim / Müfredat Programı)

“ Derslerin “Okuma ve Kompozisyon” bölümlerine ayrıldığı ve dil bilgisinin bu derslerle kaynaştırılarak metinler incelenirken uygulamalı olarak verilmesi gerektiği ifade edilmiştir.”

(1957 Öğretim / Müfredat Programı)

“Türk Dili ve Edebiyatı derslerinde dil bilgisi çalışmaları öğrencilerin temel eğitimden edindikleri bilgilerden hareketle ünitelerdeki ilgili metinler üzerinde yaptırılacaktır. Konu anlatımına girilmeyecektir. Temel eğitimde görmüş oldukları konulara yönelik olarak gerektiğinde hatırlatma amaçlı kısa açıklamalar yapılabilir.”

(2017 Öğretim / Müfredat Programı)

Görülen o ki dil ve anlatımın yeri hep tartışma konusu olacak. Önemli olan dil bilgisinin en iyi şekilde öğrenciye verilmesidir. Temel eğitimi iyi almış öğrenciler için bu derslerin birleştirilmesi faydalı olacaktır. Fakat temel eğitimi iyi almamış öğrenciler için dil bilgisini öğrenmek yine ders öğretmeninin fedakârlığına kalacaktır. Özellikle meslek liselerinde dil bilgisi mecburen ilk defa öğretiliyormuş gibi sunulmak ve ilk defa öğreniliyormuş dinlenmek zorundadır.

Hazırlanan Türk Dili ve Edebiyatı öğretim programları incelendiğinde, orta öğretim (lise) öğrencilerinin dil bilgisi dersi almaya başladıkları ve dil bilgisi konularının programda belirtildiği ilk programın 1949 öğretim programı olduğu saptanmıştır.

1954 ve 1957 öğretim programlarında edebiyat ve dil ve anlatım dersleri birleştirilmiş ve dersin ismi Türk dili ve edebiyatı olmuştur. 1976 öğretim programında tekrar ayrılmıştır.1991-1992 öğretim programında Türk edebiyatı, Dil bilgisi, Kompozisyon olmak üzere üç ayrı program hazırlanmış fakat 1992-1993 eğitim ve öğretim yılında öğretim programları birleştirilmiştir.2005 öğretim programında Türk edebiyatı, dil ve anlatım tekrar ayrılmış, 2015 öğretim programında tekrar birleştirilmiştir. Hatta 1929 öğretim programında Türk Dili ve Edebiyatı dersinin adı Türkçe olarak ifade bulmuştur. Daha sonra 1934 / 35 yılında öğretim programının ismi Edebiyat olarak değiştirilmiş ve 1952 yılında 1949 öğretim programı esas alınarak dersin ismi Türk dili ve edebiyatı olarak değiştirilmiştir.

Gelin kısaca geçmiş öğretim programlarımızı gözden geçirelim ve daha sonra son müfredatımızı genişçe inceleyelim.

Geçmişten günümüze Türk Dili ve Edebiyatı öğretim (müfredat) programları:

• 1924 Öğretim / Müfredat Programı,

a) Metin inceleme b) Bilgi verme. c)Ders Saatleri: 1, 2. ve 3. sınıf: haftada 3 saat.

Eleştiriler: 1924 programının yoğunluğu nedeniyle uygulanabilirliğinin düşük olması, öğrenciye beceri kazandırmak yerine bilgi vermesi ve öğrenci seviyesinin üzerinde olması ve Cumhuriyet öncesi dönemden çok farklı olmaması ve Edebiyat tarihi ağırlıklı olması nedenlerinden dolayı sadece üç yıl uygulamada kalmıştır. (**Dursun, 2006: 2; Gürsoy, 2007: 164; Işıksalan, 2000: 17**)

• 1927 Öğretim / Müfredat Programı,

1924 Müfredat Programı'nda sadece okumaya dayalı eğitim verilmesi nedeniyle kompozisyon çalışmalarına da yer verilmesi gerektiği ifade edilerek 1927 Müfredat Programı'nda "Okuma" dersinin yanı sıra "Tahrir (Kompozisyon)" dersine de yer verilmiştir. (**Yücel, 1938: 171; Karakuş, 2000: 46**)

• 1927 Müfredat Programında Uygulanması İstenilen Yöntemler:

Metne dayalı inceleme, tahlil, sözlü ve yazılı ifade. Ders Saati:1 saat Edebiyat Tarihi, 1 saat Okuma ve 1 saat Tahrir (Kompozisyon) olarak belirlenmiştir.

Eleştiriler: " 1927 programı ile kompozisyon dersi ilk defa programa alınmış olup öğrencinin okuduğu yazıyı inceleme, çözümleme ve düşüncelerini yazılı ya da sözlü olarak ifade etme becerisi kazanarak okuma ve yazma becerilerini bir arada geliştirmesini hedeflemesi açısından dil ve edebiyat öğretiminde bir aşama olarak görülmüştür. Ancak okullarda okuma ve yazma etkinliklerine yeterince yer verilmemesi ve okullarda kullanılan tek aracın sadece edebiyat tarihi kitapları olması nedeniyle program gerektiği gibi uygulanamamıştır."

• 1929 Öğretim / Müfredat Programı,

" 1928 yılında gerçekleşen harf devriminin ardından programda Türkçe derslerine ağırlık verildiği ve Türkçe-Edebiyat programlarında ciddi değişiklikler yapıldığı görülmektedir. Yeni alfabesiyle Türkçe, kendini daha iyi bildirecek bir araç kazanmıştır. (**Göğüş, 1971: 149**) Program, ortaokul ve lisede anadili öğretimini bir bütün saymıştır ve dersin adı her düzey için **Türkçe** olarak değiştirilmiştir."

- **1929 Müfredat Programında Uygulanması İstenilen Yöntemler,**

a) Türkçe dersi bilgi aktarmaktan çok, öğrenciye beceri kazandırmalı, onu uygulama alanına yönlendirmelidir. Birtakım gerçekleri kuru kuruya öğretmek yerine öğrenciye idealler, tavırlar ve yeni davranış biçimleri kazandırmalıdır,

b) Türkçe dersi, uygulamada kolaylık sağlaması için dilbilgisi, kompozisyon, okuma gibi konulara ayrılmışsa da gerçekte bunlar bir bütündür. Aynı hedefe ayrı bakış açılarından varma amacını taşırlar,

c) Türkçe dersinde dilin yazılı ve sözlü yönleri bir arada, dengeli olarak yürütülmelidir, d) Türkçe öğretmeni, öğrencisinden nasıl ki düzgün ve güzel bir anlatım bekliyorsa, bu özeni öteki derslerin öğretmenleri de göstermelidir.

Ders İçeriği: Lise müfredat programında yer almayan dil bilgisi dersi ortaokul birinci ve ikinci sınıflarda ikişer saat yapılacaktır. Bu programa göre Türkçe dersi; Tahrir, Kıraat, Gramer, Edebî Tetkikler ve Edebiyat Tarihi şeklinde düzenlenmiştir. Bu düzenlemeyle beraber Divan Edebiyatı konuları azaltılmış, Batı edebiyatının seçkin eserlerine ve yazarlarına yer verilmeye başlanmıştır (**Liselerin İkinci Devre Müfredat Programı, 1929**).

Ders Saatleri, Lise 1. Sınıf: 2 saat edebî kıraat, 1 saat tahrir. Lise 2. sınıf: 1 saat edebî kıraat, 1 saat tahrir, 1 saat Türk Edebiyatı Tarihi. Lise 3. sınıf: 1 saat edebî kıraat, 1 saat tahrir, 1 saat Türk Edebiyatı Tarihi,/ Edebiyat Şubesi: 2 saat Edebî Tetkik.

Eleştiriler:

1929 Müfredat Programı, daha önce uygulamaya konulmuş olan programlardan ilk defa ilke ve esasların açıklanması, amaçların belirlenmesi bakımından farklılık gösteren bir yapıya sahiptir. Bu programda düşünme alışkanlığının kazandırılması, konuşma ve yazma yeteneklerinin geliştirilmesi ile Türkçenin öğretimi için yapılacak çalışmalar hakkında birtakım bilgiler verilmiştir.

Programda, metot ve ilkeler ayrı ayrı gösterilmiş, amaçlar belirtilmiştir. 1929 programının uygulanışını gözden geçirmek ve edebiyat öğretiminde yöntem birliğini sağlamak üzere 1931 yılında Edebiyat Muallimleri kongresi yapılmıştır.

1932 yılında toplanan Birinci Dil Kurultayı sonunda Türkçenin kendi özelliklerini, zenginliklerini araştırıp ortaya çıkarmak, kendi kök ve ekleriyle geliştirip çağdaş uygarlık kavramlarını anlatabilecek bir dil durumuna getirmek, yabancı kural ve kelimelerden arıtmak ulusal bir ülkü olarak belirlenmiş ve bu ülkü okullardaki öğretimde daha çok Türkçeleşmek, ana diline saygı göstermek ve Türkçe öğretimini daha ciddi tutmak yönlerinden etkisini göstermiştir. Dil Encümeni kurulmuş ve okullarda okutulan dersler için Türkçe terimler yapılmaya başlanmıştır. (**Göğüş, 1971**)

• **1934, 1937, 1940 ve 1942 Öğretim / Müfredat Programları,**

Bu müfredat programlarında dil ve edebiyat öğretimine yönelik önemli bir değişiklik yapılmamış olduğu ve 1929 programında Türkçe olarak değiştirilen lise, ikinci devre dersinin adının tekrar **edebiyat** olduğu görülmektedir. 1935 yılında bütün derslerin öğretmenleri için kılavuz kitaplar hazırlanmıştır. Edebiyat program kılavuzunda, dönemin lise programında bulunan Edebiyat ve Edebiyat Tarihi kitaplarının öğrenci seviyesine göre kullanımı, öğrencilerin sorumlu oldukları yazar ve eserler hakkında bilgiler verilmiş; Türk kültür tarihini anlatacak ve Garp kültür tarihini tanıttacak bir Edebiyat Tarihi kitabı hazırlanması gerektiği belirtmiştir. (**Lise Edebiyat Programı Kılavuzu, 1935: 4**)

1937 yılında hazırlanan lise programında edebiyat dersinin içerik ve haftalık ders saati açısından bir değişiklik yapılmamıştır. Bu programın hazırlanmasına sebep olan hükümet programına göre ders ödevleri ile ilgili bazı açıklamalar yapılmış ve orta öğretim kurumlarına büyük önem verileceği, Türk dilinin kültürel ve sanatsal boyutlarıyla ele alınacağı vurgulanmıştır. (**İşıksalan, 2000 / Kantemir, 1976**)

1939 yılında ortaokul ve lise yönetmeliklerine, sınıf geçmede Türkçe ve Edebiyatın iki ders değerinde sayılması için maddeler konularak eğitim sisteminde ana diline verilen önemin arttığı dikkat çekmektedir. (**Göğüş, 1971**)

Anadili sınavlarının, öğrencinin becerilerini kapsamlı biçimde ölçüp değerlendirmeye elverişli yollar izlenerek yapılması ilkesi benimsenmiştir. (**Oğuzkan, 1991**)

1940 yılında dil bilgisi konusunda çalışmalar artmış ve MEB tarafından Tahsin Banguoğlu'na Ana Hatlarıyla Türk Grameri isimli bir dilbilgisi kitabı yazdırılmıştır. Bir anket niteliğinde olan bu kitabın dönemin dilcilerine ve Türkçe-Edebiyat öğretmenlerine gönderilerek hem öğretilmesi, hem de incelenerek eksik ve yanlışlarının bildirilmesi istenmiştir. (**Göğüş, 1971**)

1941 yılında toplanan Gramer Kongresi'nde uygulama ve inceleme sonuçlarının değerlendirilmesinin ardından 1942 yılında ortaokul 1. Sınıflar için Necmettin Halil Onan'a bir kitap yazdırılmıştır. (**Göğüş, 1971**) Böylelikle 1936 yılında ders programlarından kaldırılan dil bilgisi dersi, ortaokul programlarına yeniden girmiştir. Dil bilgisi öğretiminde bu kitabın yöntemlerinin ve terimlerinin esas alınması kararlaştırılmıştır. Liselerde ise ancak 1949 yılında dilbilgisi dersinin okutulmasına başlanabilmiştir.

1942 yılında, yalnız lise üçüncü sınıfların programında bir değişiklik yapılmış ve “Klâsik Şube, Lise: 3 Edebiyat Programı” adıyla yeni bir müfredat programı hazırlanarak ders saatlerinin tanzimi, edebiyat tarihi, tahrir, edebî kıraat ve metin tetkiki konularında açıklamalar yapılmıştır.

1943 yılında toplanan İkinci Maarif Şûrası'nda Türkçe öğretimi konu almıştır. Türkçe öğretiminde okuma, yazma yöntemlerinin belirlenmesini, diksiyon, deklâmasyon yöntemi ile bir antolojinin hazırlanmasını, okullarda öğrencilere örnek şive ve telaffuz öğretimi vermek amacıyla özel gramafon plakları yapılması kararlaştırılmıştır. Her öğretim kademesinde okutulan kitaplarda imlâ birliğine varılması kararı alınmıştır. (**İşıksalan, 2000**)

• 1949 Öğretim / Müfredat Programı,

Dördüncü Milli Eğitim Şûrası kararıyla liseler dört yıla çıkarılmış ve bu doğrultuda hazırlanan ve 1952 yılında uygulamaya konulan 1949 Müfredat Programı'nda dersin adı “Edebiyat” yerine “Türk Dili ve Edebiyatı” olarak değiştirilmiştir. (Göğüş, 1978)

İlk defa birinci ve ikinci sınıflar için haftada bir saat “Dil Bilgisi” dersi konulmuştur. Programda, “Okuma ve Edebiyat”, “Dil Bilgisi” ve “Kompozisyon” gibi disiplinler açık şekilde ele alınmıştır.

Ders Saatleri: 1. sınıf: 2 saat Okuma ve Edebiyat, 1 saat Dil Bilgisi, 2 saat Kompozisyon. 2. sınıf: 2 saat Okuma ve Edebiyat, 1 saat Dil Bilgisi, 1 saat Kompozisyon. 3. sınıf: 2 saat Okuma ve Edebiyat, 2 saat Kompozisyon. 4. sınıf: 2 saat Okuma ve Edebiyat /(Edebiyat şubesi için ayrıca) 2 saat Kompozisyon, 2 saat Garp Edebiyatı.

Eleştiriler: Program, dil bilgisi ile ilgili açıklamalara yer verilerek, içeriğin açık ve anlaşılır bir şekilde dile getirilmesi ile öğrencilere neyin öğretilmesi gerektiği hakkındaki soru işaretleri ortadan kalkarak 1956 programının oluşumuna yol gösterici olmuştur.

• 1954 Öğretim / Müfredat Programı,

1949 müfredat programı ile dört yıla çıkarılan lise ve dengi okullardan bazıları, yeni programla tekrar üç yıla döndürülmüş, diğerleri dört yıllık eğitimlerini sürdürmüşlerdir. 1954 programı ile dil bilgisi dersi programdan kaldırılmıştır. Edebiyat dersi okuma ve kompozisyon olarak iki ders adı altında ele alınmaya başlamış ve dil incelemelerine bu dersler içerisinde zaman ayrılması düşünülmüştür. Programda dil bilgisi hakkında bilgi verilmekte ancak dil bilgisi kapsamında öğrencilere öğretilmesi gereken konular belirtilmemektedir.

• 1957 Öğretim / Müfredat Programı,

Uygulanan 1956 programı, liselerde fen ve edebiyat kollarının ikinci sınıftan itibaren ayrılması kararı ile 1957 yılında yeniden düzenlenmiş ve 1957 programı 33 yıl yürürlükte kalmıştır. Uygulamaya konulan yeni müfredat programı hakkındaki açıklamada derslerin “Okuma ve Kompozisyon” bölümlerine ayrıldığı ve dil bilgisinin bu derslerle kaynaştırılarak metinler incelenirken uygulamalı olarak verilmesi gerektiği ifade edilmiştir. Bu program, edebiyat ve kompozisyon derslerinin öğretimi konusunda öğretmene yönlendirici açıklamalar yapan bir kılavuz niteliği taşımaktadır. (Işıksalan, 2000)

Ders Saatleri:

1. sınıf: 3 saat Okuma, 2 saat Kompozisyon. 2. sınıf: Edebiyat kolu: 4 saat Okuma, 1 saat Kompozisyon; Fen kolu: 3 saat Okuma, 1 saat Kompozisyon. 3. sınıf: Edebiyat kolu: 5 saat Okuma, 1 saat Kompozisyon; Fen kolu: 2 saat Okuma, 1 saat Kompozisyon.

Eleştiriler: Programda dil bilgisi dersinin okuma ve kompozisyon dersleri ile kaynaştırılması, anlama ve anlatımın birbirini tamamlayan etkinlikler olarak kabul edilmesi açısından pratikte faydalı görünse de uygulamada dil bilgisi konularının ihmal edilmesine neden olmuştur. Dil bilgisi dersinin okullarda ihmal edilmesi, ÖSS ve ÖYS sınavlarında sorulan dil bilgisi sorularından sorumlu olan öğrencilerin özel ders ve dersanelere yönelmelerine sebep olmuştur.

Programda dil bilgisi başlığı altında bulunan: “Okuma parçalarında bir dil meselesini aydınlatabilecek tipik cümlelere sık sık rastladığımız gibi, öğrenci yazılarında ve konuşmalarında, bir yanlış düzeltmenin, bir kuralı benimsetmenin türlü fırsatlarını elde ederiz. Şu hâlde dil incelemelerine ayırabileceğimiz en elverişli zaman, okuma ve kompozisyon saatleri içerisinde (aşağı yukarı derslerin dörtte biri) olacaktır. Fakat bu incelemeler dersin akışını durduracak çıkışlar tarzında değil, onu tamamlayan manalı derinleşmeler tarzında olmalıdır.” (**Teb. Der. 07.10.1957, Sayı: 976**)

Açıklaması dil bilgisi dersinin belli bir sistematik dâhilinde yapılmasını engeller niteliktedir. Programda dil bilgisi konularının yanı sıra bu konuların hangi dersler sırasında uygulanması gerektiğine dair açıklama yapılması, öğretmene yol gösterir niteliktedir. Programda yer alan amaçların ve kullanılan yöntemlerin hangi yaş grubunda, hangi sosyo-psikolojik duruma hitap edeceği ya da seviyeye uygun ifadesiyle ne anlatılmak istendiğine yer verilmemiştir. (**Duman, 1992: 247**)

• **1976 Öğretim / Müfredat Programı,**

Bu program, içerdiği ayrıntılı amaçlar, açıklamalar ve metotlarla beraber “millî kimlik” kazandırmak amacını ön plânda tutması özellikleriyle diğer programlardan farklı nitelik taşımaktadır. 1976 programının genel açıklamaların 1. maddesinde verilen “Türk Dili ve Kompozisyon ile Türk Edebiyatı dersleri arasında münasebet bulunmakla beraber, amaçları, konuları ve öğretim şekilleri farklı olduğu için, her biri kendi maksadına uygun olarak okutulmalı, imtihanlarda da ayrı notla değerlendirilmelidir.” (**Teb. Der. 04.10.1976, Sayı 1901**) açıklaması derslerin ayrı disiplinler olarak kabul edildiğini göstermektedir.

Eleştiri: Bu programın uygulanmasındaki zorluk, program içeriğinin bireyin gerçek yaşamındaki ilgi, ihtiyaç ve beklentilerine göre değil de programın, üniversitedeki disiplin anlayışına göre hazırlanmasıyla ilgilidir. (**İşıksalan, 2000**)

Programda konuların işlenişinde gözlem ve görevsellikten değil, yanlış ve eski bir yöntem olan tanımdan başlanması tavsiye edilmiştir ve sınıflara göre verilen dil bilgisi konuları kuramsal olup öğrencilere, doğru anlamak ve konuşup yazmak alışkanlığı kazandıracak bir nitelik taşımamaktadır. (**Göğüş, 1978**)

1976 programının kapsamının oldukça geniş tutulması, öğrencileri çağın gerektirdiği bilgi, beceri ve davranışlarla donatarak onu gerçek yaşama hazırlayan içerik yerine geleneksel bilgi kategorilerinin tarihsel dönem kesitleriyle sunulması, edebiyat eğitiminin amacına ulaşmasını zorlaştırarak eleştirilmesine neden olmuştur ve bu program ancak bir yıl uygulanmıştır.

• **1991-1992 Öğretim / Müfredat Programı,**

Ortaöğretim kurumlarında 1991-1992 yılından itibaren ders geçme ve kredi sistemi uygulanmaya başlanmıştır. Kredi sistemine göre Türk Dili ve Edebiyatı dersi ortak genel kültür dersi olarak kabul edilmiştir. Edebiyat dersi, “Türk Edebiyatı”, “Dil Bilgisi” ve

“Kompozisyon” olmak üzere üç ayrı disiplin olarak kabul edilmiş ve programları da ayrı ayrı hazırlanmış ancak 1992-1993 öğretim yılında uygulamaya konulan programla tekrar birleştirilmiştir.

Ders İçeriği: 1991 Kredili sisteme geçiş ile yeniden düzenlenen programla dört dönemlik uygulamaya geçilerek dil bilgisi konuları Türk dili dersi kapsamında sunulmuştur.

Eleştirisi:

1976 yılı programında yer alan içeriğin dört dönemi esas alan 1991- 1992 programına uygulanmasının güçlüğü nedeniyle kredili sistemi esas alan 1991-1992 programı uygulamadan kaldırılmıştır. Program amaçları açısından değerlendirildiğinde, ders içeriğinin araç değil, amaç olduğu görülmekte ve bunun öğrencilere kazandırılacak davranışı göz ardı ettiği düşünülmektedir. (Işıksalan, 1997)

1991 programında “Türk Edebiyatı”, “Dil Bilgisi” ve “Kompozisyon” üç ayrı ders olarak kabul edilmiş ve programları da ayrı ayrı hazırlanmış iken 1992-1993 öğretim yılında uygulamaya konulan programla tekrar birleştirilmiş ve ortak notla değerlendirilmesi eski programlardaki gibi bir uygulamaya geçildiğini göstermektedir. (Karakuş, 2002)

Ana dili eğitiminin yetersizliğinden söz edilen bir dönemde Edebiyat dersinin seçmeli ders olması programa getirilen en büyük eleştirilerden bir tanesidir. İçeriğin oldukça kapsamlı hazırlanması, bireye davranış kazandırmaktan çok konu aktarmayı hedeflemekte ve bu tutum öğrencinin dersi sevmesini engelleyerek öğretmeni de süre problemiyle karşı karşıya getirmektedir. (Işıksalan, 1997)

• 1995-1996 Öğretim / Müfredat Programı,

1991 programı, “uygulanabilirlik” vasfının olmaması yüzünden 1995- 1996 öğretim yılı başında uygulamadan kaldırılmış, Ders Geçme Sisteminden vazgeçilerek henüz programı hazırlanmamış olan Sınıf Geçme Sistemi’ne geçilmiştir.

Amaç:

1995-1996 müfredat programında yer alan amaçlar, konularda da olduğu gibi 1991-1992 müfredat programının tekrarı niteliğindedir. Programda Türk Dili ve Edebiyatı dersinin genel amaçları verilmiş ama Edebiyat, Türk Dili ve Kompozisyon derslerine ait özel amaçlara yer verilmemiştir.

Ders İçeriği: Sınıf geçme sistemine geri dönülmesi nedeniyle programda sadece biçimsel bir düzenleme yapılmıştır. Konularda bir değişiklik yapılmaksızın 1991-1992 programında sınıf düzeylerine göre birleştirmeler yapılmış ve haftalık ders saati sayısı ile ölçme değerlendirme esasları yeniden ele alınmıştır. (Işıksalan, 2000)

• 2005 Öğretim / Müfredat Programı,

1991 yılında ders geçme ve kredili sisteme göre hazırlanan Türk Dili ve Edebiyatı ders programı konularında bir değişiklik yapılmaksızın 1995 yılında sınıf geçme sistemine göre düzenlenmiştir. Orta öğretimin dört yıla çıkarılması ve günümüz ihtiyaçlarını karşılayamaması nedeniyle 2005 yılında yeni bir program hazırlanarak liselerde dil ve edebiyat eğitimi Türk Edebiyatı ile Dil ve Anlatım dersleri kapsamında ele alınmıştır.

Eleştiriler:

1954 programında başlatılan dil bilgisi konularının kompozisyon ve okuma ile kaynaştırılması gereği ilk olarak ayrıntılı bir planla gerçekleştirilmiştir. Dil ve Anlatım olarak adlandırılan ders kapsamında dil, bir kurallar silsilesi olmaktan çıkmıştır. Dil, dilbilgisi derslerinde değil, edebiyat ve kompozisyon derslerinde öğretilir düşüncesiyle doğru orantılı bir program geliştirilmiştir. Öğretim yöntemleri ve bunlarla doğru orantılı olarak geliştirilen etkinlikler öğretmene yol göstermektedir. Öğrencinin ihtiyaçları doğrultusunda, öğrenciyi merkeze alan ve uygulama yaptırarak öğrenmesini sağlayan bir programdır.

• 2011 Öğretim / Müfredat Programı,

Liseler için hazırlanan Dil ve Anlatım Öğretim Programı'nda da konu başlıkları, amaçlar, kazanımlar, etkinlikler ayrı ayrı listeler hâlinde verilmemiştir. Her sınıfta ve her ünite de neyin, niçin ve nasıl öğretileceği, her bölümde öğrencilerin neler kazanacağı belirlenmiştir. Dil bilgisi kurallarını ezberletmekten kaçınılmıştır. Herhangi bir konuda yazı yazabilmenin küçükten büyüğe, parçadan bütüne ve basitten karmaşığa uzanan bir düzen içinde zamanla kazanılan bir beceri olduğu düşünülmüştür. Liselerde kazandırılmak istenen dil ve anlatım ile ilgili bilgi, beceri ve alışkanlıklar, önce sınıflara bölünmüş; daha sonra sınıflara ayrılan konular birbirini tamamlayan ünitelere ayrılmıştır.

• 2015 Öğretim / Müfredat Programı,

Türk Edebiyatı ile Dil ve Anlatım dersleri birleştirilerek yeniden “Türk Dili ve Edebiyatı” dersi oldu ve uygulama 2016-2017 eğitim öğretim yılından itibaren 9'uncu sınıflardan başlanarak faaliyete geçirildi.

Yeni dersin müfredatında dikkat çeken değişiklikler yer almıştır.

Maalesef yeni dersin programı hayli yoğun. İki dersin müfredatındaki konuların tamamı bu yeni derste de okutulacak. Ayrıca müfredat öğrencilerin günlük hayatta kullandığı ve ilgilerini çekecek yeni konular da eklenmiş. **(Bu yönü ile güzel)** Senaryo, e-posta, günlük, blog, hazırlıklı konuşma, dinleme, senaryo yazma, kısa film hazırlama, şiir dinletisi sunma gibi sözlü ve yazılı ifadenin geliştirilmesine yönelik konular bunlardan bazıları...

Tüm türlerden her ders için yazma çalışması yerine tür yazma etkinlikleri sınıflar bazında dağıtılabildi ve bu da yoğunluğu hafifleterek zaman kazanımı ve uygulama rahatlığı getirirdi. Peki, bu yapılmadığına göre ders saati artırılabilir miydi? Bence evet.

Programda, edebiyat ve dil anlatım çalışmalarının bir arada yürütülmesiyle okuma, yazma, dinleme ve konuşma çalışmaları arasındaki ilişkiler bütünlüklü bir yapı olarak ele alınmış.

Ders işleme sürecinin aşamaları “okuma çalışmaları”, “yazma çalışmaları” ve “sözlü iletişim çalışmaları” başlıkları altında planlanmış. Okuma, yazma ve sözlü iletişim çalışmalarının çoğunlukla aynı tür etrafında ve birbiriyle ilişkili biçimde yürütülmesine özen gösterilmiş. Böylece öğrencilerin okuma çalışmalarında kazandığı bilgi ve becerileri yazma ve sözlü iletişim çalışmalarıyla uygulamaya geçirmesi amaçlanmış. Bu sürecin bir bütün olarak izlenmesi ve değerlendirilmesi için daha önce ayrı dersler olarak yürütülen Türk Edebiyatı dersi ile Dil ve Anlatım dersi, Türk Dili ve Edebiyatı adı altında birleştirilmiştir.

Programda kazanımların kapsam bakımından birbirinden ayrılarak sade ve işlevsel biçimde yazılmasına özen gösterilmiş, gereksiz tekrarlardan arındırılarak kazanım sayısı 96’ya düşürülmüş. Fakat ünite sayısı artmış bu da 5 saat olan bu dersin ders saatinin 1 ders saati daha artırılmasını zorunlu hale getirmiştir. Yeni müfredatın içeriğini hakkıyla vermek ve öğrencileri geleceğe hazırlayabilmek için ders saati sayısı 5’ten fazla olmalı. Aksi halde yeni müfredatın layığıyla verilmesi ve istenen öğrenci profilinin oluşturulması güçleşecektir.

Öğrencilere yılda en az iki kitabın okutulması ve öğrencilerle eleştirel bakış açısıyla değerlendirilmesi esas alınan programda, Türk Dili ve Edebiyatı dersi kapsamında öğrencilerin şiir, hikâye, roman türlerinde ikişer, tiyatro ve deneme türlerinde birer kitap okuması hedeflenmiştir.

Türk Dili ve Edebiyatı derslerinde dil bilgisi öğretimi okuma ve yazma çalışmalarıyla planlanmış. 9 ve 10. sınıftaki dil bilgisi konularının işlenen metinlerle ilişki kurularak okuma çalışmaları kapsamında öğretilmesi, 11 ve 12. sınıflarda konu temelli dil bilgisi öğretimi yerine incelenen metinlerin, öne çıkan dil özellikleri bakımından değerlendirilmesi amaçlanmıştır...
(Ekrem YEKREK, 2016)

• 2017 ÖĞRETİM / MÜFREDAT PROGRAMI

Bir yıl önce değişen Türk Dili ve Edebiyatı Dersi Öğretim Programı’nın 18 Temmuz 2017 tarihi itibarıyla yayımlanan yeni şeklinde neler değişmiş hep beraber inceleyelim.

Yeni öğretim programı da “**tür merkezli yaklaşım**” anlayışıyla örülmüştür. Bu yaklaşıma göre, yüzyıllar boyunca oluşan edebi birikimi değerlendirmek üzere farklı dönemlerde yazılmış aynı türdeki metinler bir arada değerlendirilecek. **Program, edebiyat eğitimi yakın dönemden alınan örneklerle başlatmayı esas alıyor.** Bu çerçevede edebiyat dersiyle ilk defa karşılaşan öğrenciler, öncelikle daha kolay anlayabilecekleri yakın dönemdeki örnekler üzerinden metin türlerinin ve edebiyat eserlerinin temel özelliklerini, edebiyatın teorik çerçevesini kavrayacaklar. Sonraki yıllarda ise metin türlerinin farklı dönemlerindeki gelişimini takip edebilecekler. Böylece öğrenciler, yüzyıllar önce yaşayan bir şair ile çağdaş bir şairin şiirlerindeki ortak duyguları yakalayabilecek, modern bir hikâye ile bir halk hikâyesini karşılaştırabilecek. Peki, tür merkezli yaklaşımın sıkıntıları hakkında kısa bir değerlendirme yapalım: Tüm tür uygulamalarına yer verilmiş. Fakat **5 ders saatinde** bu uygulamalar yetiyecek mi? Bence hayır. Edebiyat dersi ile ilk defa karşılaşacak öğrencinin biraz gözünü korkutacak gibi ve ders öğretmenini zorlayacak durumda.

Neden mi? Çünkü: Hikâye yazma çalışması, şiir dinletisi hazırlama, roman türüne ekleme çalışması, sunu hazırlama, hazırlıklı konuşma etkinliği, hikâye, roman, şiir inceleme çalışmaları, kısa

oyun yazma ve sahneleme çalışması, senaryo yazma ve kısa film çekme etkinliği (çıkarıldı) , blog oluşturma...

Tüm türlerden her ders için yazma çalışması yerine tür yazma etkinlikleri sınıflar bazında dağıtılabildi ve bu da yoğunluğu hafifleterek zaman kazanımı ve uygulama rahatlığı getirirdi. Peki, bu yapılmadığına göre ders saati artırılabilir miydi? Bence evet.

Programda, edebiyat ve dil anlatım çalışmalarının bir arada yürütülmesiyle okuma, yazma, dinleme ve konuşma çalışmaları arasındaki ilişkiler bütünlüklü bir yapı olarak ele alınmış. Ders işleme sürecinin aşamaları “okuma çalışmaları”, “yazma çalışmaları” ve “sözlü iletişim çalışmaları” başlıkları altında planlanmış. Okuma, yazma ve sözlü iletişim çalışmalarının çoğunlukla aynı tür etrafında ve birbiriyle ilişkili biçimde yürütülmesine özen gösterilmiş. Böylece öğrencilerin okuma çalışmalarında kazandığı bilgi ve becerileri yazma ve sözlü iletişim çalışmalarıyla uygulamaya geçirmesi amaçlanmış. **Bu sürecin bir bütün olarak izlenmesi ve değerlendirilmesi için daha önce ayrı dersler olarak yürütülen Türk Edebiyatı dersi ile Dil ve Anlatım dersi, 2016 -2017 Eğitim ve Öğretim yılı itibariyle Türk Dili ve Edebiyatı adı altında birleştirilmiştir.**

Programda kazanımların kapsam bakımından birbirinden ayrılarak sade ve işlevsel biçimde yazılmasına özen gösterilmiş, gereksiz tekrarlardan arındırılarak **kazanım sayısı 94’e düşürülmüş. Ayrıca ünite sayısı 39 üniteden 34 üniteye düşürülmüştür. (9.Sınıf 10 üniteden 9 üniteye, 10.sınıf 10 üniteden 9 üniteye, 11.sınıf 11 üniteden 9 üniteye, 12.sınıf 8 üniteden 7 üniteye)**

Bir önceki öğretim programında, öğrencilere yılda en az iki kitabın okutulması ve öğrencilerle eleştirel bakış açısıyla değerlendirilmesi esas alınmış, Türk Dili ve Edebiyatı dersi kapsamında öğrencilerin şiir, hikâye, roman türlerinde ikişer, tiyatro ve deneme türlerinde birer kitap okuması hedeflenmiş olmasına rağmen yeni öğretim programında kitap okuma ve değerlendirme kısmı kaldırılmış ve tüm sorumluluk ders öğretmene bırakılmıştır.

2015 MÜFREDATI

9. SINIF / 1. DÖNEM

ÜNİTE NO.	HAFTA SAYISI	OKUMA	YAZMA	SÖZLÜ İLETİŞİM
2	5	Hikâye <i>Türkin Özelliklerini Yansıtan Metinler</i> - Cumhuriyet döneminde bir olay hikâyesi - Cumhuriyet döneminde bir durum hikâyesi - Bir tür olarak hikâye hakkında genel bilgi verilir. - İncelenen hikâyelerde yapı unsurları (kişiler, olay örgüsü, mekân, zaman) anlatıcı ve bakış açısı belirlenir. - Hikâyede: konu, tema, çatışma kavramları açıklanır. - Olay hikâyesi ile durum hikâyesinin farkları incelenen metinlerden hareketle gösterilir. - Hikâyede kullanılan öyküleyici ve betimleyici anlatım biçimleri ve diyalog, iç konuşma teknikleri örnek metinler üzerinden açıklanır. - Metinler üzerinde ilgili okuma kazanımlarını gerçekleştirilmeye yönelik çalışmalar yapılır. Dil Bilgisi: Şekil Bilgisi - Kök, ek bilgisi - Yapısına göre kelime türleri (basit, türemiş, birleşik kelimeler) - Dil bilgisi konuları, okuma metinlerinden alınan bölümler üzerinde ve metin içindeki işlevlerine dikkat edilerek işlenir. Kitap Okuma ve Değerlendirme - Öğrencilere bir hikâye antolojisi veya Cumhuriyet dönemi yazarlarından birine ait bir hikâye kitabı okutulur. Kitaptan seçilen bazı hikâyeler, hikâye ile ilgili kavramlardan hareketle değerlendirilir.	Hikâye Okuma çalışmalarında verilen bilgilerden yararlanılarak aşağıda aşamaları verilen hikâye yazma çalışması yapılır: - Hazırlık - Konu ve temayı belirleme - Kişileri ve metindeki işlevlerini belirleme - Planlama - Olay örgüsünü ve çatışmaları belirleme - Mekânı ve zamanı belirleme - Anlatıcı ve bakış açısını belirleme - Taslak metin oluşturma - Plan doğrultusunda metni yazma - Anlatım biçimlerinden (öyküleyici, betimleyici) ve tekniklerinden (diyalog, iç konuşma) yararlanma - Metni düzeltme ve geliştirme - Metin tutarlılığını değerlendirme - Anlatım bozukluklarını düzeltme - Yazım ve noktalama hatalarını düzeltme - Yazılan metni paylaştırma Öğrencilerin yazdığı hikâyeler, yapı unsurlarının oluşturulması ve anlatım özellikleri bakımından değerlendirilir. Bilgisi: Noktalama Kuralları	Söyleyiş Özelliklerine Uygun Konuşma (Diksiyon) - Türkçede vurgu ve tonlama konusunda bilgi verilir. - Bu konuda aşağıdaki çalışmalardan biri veya birkaçı yapılır: - Örnek konuşma videolarını söyleyiş özellikleri açısından değerlendirme - Hikâye seslendirmeleri ve radyo tiyatrosu dinleme - Tekerleme söyleme - Vurgu ve tonlamaya dikkat ederek sesli okuma çalışmaları yapma - Aynı metni farklı duyguları yansıtacak şekilde okuma

Seç ve Yakınlaştır

TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI

2017 YENİ MÜFREDAT

2. ÜNİTE: HİKÂYE

Ünité Süresi: 5 Hafta	OKUMA	YAZMA	SÖZLÜ İLETİŞİM
1. Cumhuriyet Dönemi'nden bir olay hikâyesi 2. Cumhuriyet Dönemi'nden bir durum hikâyesi	- Hikâyenin tanımı ve unsurları (kişiler, olay örgüsü, mekân, zaman, çatışma, konu, tema, anlatıcı ve bakış açısı) bakımından incelenen metinlerle ilişki kurularak bilgi verilir. - Olay hikâyesi (Maupassant tarzı) ve durum hikâyesinin (Çehov tarzı) farkları incelenen metinlerden hareketle gösterilir. - Öğrencilerin incelenen metinleri Maupassant ve Çehov'dan tarzların özelliklerine uygun şekilde seçilmiş birer hikâye ile karşılaştırılmaları sağlanır. Dil Bilgisi Konuları: - Metindeki isimleri bulur ve bunların metindeki işlevlerini belirler. - Metinler üzerinden imla ve noktalama çalışmaları yapılır.	- Özelliklerine uygun hikâye yazma çalışmaları yapmaları sağlanır. - Hikâye yazma çalışmalarının dışında incelenen metinlerden edinilen düşünce ve izlenimleri konu alan farklı türlerde yazma çalışmaları yaptırılabilir.	- Sunu hazırlamanın temel ilkeleri açıklanır. - Öğrencilerin, Türk edebiyatındaki durum ve olay hikâyeciliği ile ilgili bir sunum yapmaları sağlanır.

KİTAP OKUMA VE DEĞERLENDİRME ETKİNLİĞİ KALDIRILMIŞ

2015 Müfredatında, Türk Dili ve Edebiyatı derslerinde dil bilgisi öğretimi okuma ve yazma çalışmalarıyla planlanmış. 9 ve 10. sınıftaki dil bilgisi konularının işlenen metinlerle ilişki kurularak okuma çalışmaları kapsamında öğretilmesi, 11 ve 12. sınıflarda konu temelli dil bilgisi öğretimi yerine incelenen metinlerin, öne çıkan dil özellikleri bakımından değerlendirilmesi amaçlanmış. Fakat yeni öğretim programının uygulanmasında dikkat edilecekler hususların 5.maddesindeki ifade: “Türk Dili ve Edebiyatı derslerinde dil bilgisi çalışmaları öğrencilerin temel eğitimden edindikleri bilgilerden hareketle ünitelerdeki ilgili metinler üzerinde yaptırılacaktır. **Konu anlatımına girilmeyecektir. Temel eğitimde görmüş oldukları konulara yönelik olarak gerektiğinde hatırlatma amaçlı kısa açıklamalar yapılabilir.”**

Yukarıdaki madde meslek lisesinde çalışan edebiyat öğretmenlerini zor durumda bırakacak gibi... Çünkü hazır gelmeyen öğrencilere dil bilgisi konularının hatırlatılması mümkün olmayacaktır. Tekrar öğretme zorunluluğu vardır. Bu durum bazı öğretmenler için ise sorumluluk almamaya sebep olacaktır.

Nasıl mı? “ Siz bu konuyu daha önce gördünüz, temel eğitimden edindiğiniz bilgilerden hareketle yapabilirsiniz ...” Keşke öğrenciler her okul türü için hazır gelse... Çıkarılan bazı dil bilgisi konularının da (ses bilgisi, şekil bilgisi...) üniversite sınavlarında sorulmaması gerekir diye düşünüyorum.

YENİ MÜFREDATTA ÖĞRENME ÖĞRETME YAKLAŞIMI

- a.) Öğrenme öğretme süreci öğrenci için anlamlı ve bütünleştirici olmalıdır.
- b.) Öğrenme öğretme süreci değer odaklı olmalıdır.
- c.) Öğrenme öğretme süreci motive edici olmalıdır.
- d.) Farklı öğretim yaklaşımları ve stratejileri bir arada ve dengeli şekilde kullanılmalıdır.
- e.) Öğrenme öğretme sürecinde bilgi ve iletişim teknolojileri aktif şekilde kullanılmalıdır.

YENİ MÜFREDATTA ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

2015 MÜFREDATI**3. Tablo: Türk Dili ve Edebiyatı Derslerinde Ölçme ve Değerlendirme**

Beceri	Uygulama Alanı	Ölçme Yöntemi	1. Yazılı Sınav	2. Yazılı Sınav	1. Performans	2. Performans
Okuma	a. Edebiyat bilgi ve kavramları b. Metni anlama, çözümleme ve eleştirel okuma c. Dil bilgisi ve metni dil özellikleri yönüyle inceleme ç. Kitap okuma ve değerlendirme	Yazılı sınav	X	X		
Yazma	a. Yazma uygulamaları	Ürün dosyası, kontrol listesi, derecelendirme (likert) ölçeği, dereceli puanlama anahtarı vb.			X	
Sözlü İletişim	a. Hazırlıklı konuşmalar b. Canlandırma uygulamaları c. Sınıf içi konuşma ve dinleme çalışmaları	Kontrol listesi, gözlem formu, derecelendirme (likert) ölçeği, dereceli puanlama anahtarı vb.				X

Okuma çalışmalarına yönelik ölçme ve değerlendirme açık uçlu sorulardan oluşan yazılı sınavlarla gerçekleştirilmelidir. Bu sınavlardaki soruların derste öğrenilen bilgilerden yararlanılarak metni çözümlemeye yönelik hazırlanmasına dikkat edilmelidir. Sınavlarda sorulacak dil bilgisi soruları, dil bilgisi unsurlarının metindeki işlevlerini belirlemeye yönelik olmalıdır.

Türk Dili ve Edebiyatı dersinde her dönem öğrencilere en az bir kitap okutulur. Bu kitap, sınıf içi değerlendirmenin yanında dönem içindeki sınavlardan birindeki soru/sorularla da değerlendirilir.

Okuma çalışmalarına yönelik olarak öğretmen tarafından hazırlanan yazılı sınavlarda açık uçlu sorulara ağırlık verilmeli, test tekniği dönemde en fazla bir kez kullanılmalıdır. Yazılı sınavlarda metni anlama, çözümleme ve eleştirel okumaya yönelik sorulara ağırlık verilir, bunun yanında gerektiğinde dil bilgisi, edebiyat bilgileri ve okunan kitapla ilgili sorulara da yer verilir.

Türk Dili ve Edebiyatı dersinde, eğitim-öğretim süreçlerinde ne tür ölçme ve değerlendirme yapılacağı kısmen sunulmuş olmasına rağmen beceri alanlarına yönelik hangi tür değerlendirme yapılacağı belirtilmemiştir.

Örneğin,

“Okuma çalışmaları -----Yazılı sınav uygulaması. (Her dönemde en fazla bir (1) çoktan seçmeli test tekniği kullanılmalıdır.) Her dönemde bir kitap okuma zorunluluğu vardır. Bu kitapla ilgili sınavda soru sorulmalı veya performans sürecinde uygulanmalıdır.

Yazma çalışmaları-----Her dönemde bir performans notu öğrencinin ders içinde veya ders dışında ürettiği metinlerle oluşturduğu **ürün dosyası** değerlendirilerek verilmelidir.

Sözlü iletişim becerileri----- Her dönem için bir tane ders içi performans notu verilmelidir.”

Ayrıca, 28.10.2016 Tarihli 29871 sayılı Resmi Gazete yer alan Milli Eğitim Bakanlığı Ortaöğretim Kurumları Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik İle Türk Dili ve Edebiyatı, Dil ve Anlatım Derslerine Getirilen **Uygulama Sınavı** hakkında hiçbir bilgi içermemektedir.

Uygulama sınavının şekli, içeriği, sayısı vb. sorular öğretmenlerin en çok cevap beklediği konulardan birisidir. Keşke uygulama sınavı ile ilgili ifadeler yer alsaydı da öğretmenlerin zihnindeki bazı sorular cevap bulsaydı.

Öğretim programında okuma becerisinin değerlendirilmesinin önemli bir yer tuttuğu vurgulanmıştır.

“ Sınavlarda sorulacak dil bilgisi soruları, dil bilgisi unsurlarının metindeki işlevlerini belirlemeye yönelik olmalıdır. Yazılı sınavlarda metni anlama, çözümleme ve eleştirel okumaya yönelik sorulara ağırlık verilmelidir.” **Sınavların nasıl olması gerektiğiyle ilgili ifadelerin açık,net ve bilgilendirici olması başarılı.**

Okuma becerilerinde açık uçlu soruların sorulması, üst düzey bilişsel becerilerin ölçülmesinde çoktan seçmeli madde türlerinin, yazma becerisinin ölçülmesinde ise boşluk doldurma, kısa cevaplı ve uzun cevaplı madde türlerinin; kelime bilgisinin değerlendirilmesinde ise boşluk doldurma ve eşleştirme madde türlerinin bir arada kullanılmasına vurgu yapılmıştır. **Ancak “sözlü anlatım becerilerine yönelik” değerlendirme süreci hakkında bilgilerin yer alması da gerekirdi.**

“Yazılı sınavlar yapılandırılırken bir öncüle (konuyla ilgili okuma metinlerinden alıntılar, örnek olaylar, analogiler, gerçek yaşam durumlarına ilişkin gazete ve dergi haberleri, görseller (karikatür, fotoğraf, resim vb.), grafik düzenleyiciler (kavram haritaları, şema, zihin haritaları), tablo ve grafikler) bağlı, öğrencilerin çıkarımda bulunma, eleştirel düşünme, analiz etme, görsel okuma, okuduğunu anlama ve uzamsal becerilerinin yordanmasına olanak sağlayacak maddelere yer verilmelidir. Ancak, soruların öncülün kullanılmasını, analiz edilmesini, değerlendirilmesini veya yorumlanmasını gerektirecek şekilde oluşturulmasına dikkat edilmelidir.”

Yazılı sınavlarda **“öncüle, grafik düzenleyicilere”** yer verilmesinin önemi ve gerçek yaşama ait durumların ve materyallerin kullanılması gerektiği bu programda özellikle ifade edilmiştir.

(Güzel)

Bireysel veya grup çalışması şeklinde tasarlanan proje ve performans çalışmalarının değerlendirme şekilleri hakkında net çıkarımlarda bulunulmamıştır. -Gözlem formu, kontrol listesi, derecelendirme ölçeği, dereceli puanlama anahtarı vb. ölçeklerin kullanım şekli ve kullanım yerleri hakkında bilgilerinde yer alması gerekir diye düşünüyorum.

YENİ MÜFREDATTA YETERLİLİK VE BECERİLER

“ Yeni öğretim programıyla öğrencilere kazandırılması hedeflenen yeterlilik ve beceriler ile bunlara ilişkin tanımlamalar, Avrupa Parlamentosu ve Konseyi tarafından 2008 tarihinde kabul edilen Avrupa Yeterlilikler Çerçevesi; Millî Eğitim Bakanlığınca öğrenci, öğretmen, okul, ilçe ve il gelişim seviyelerinin ülke genelinde yıllık olarak izlenmesi, değerlendirilmesi amacıyla hazırlanan “Millî Eğitim Kalite Çerçevesi”; Millî Eğitim Bakanlığı ve Yükseköğretim Kurulu başta olmak üzere kamu kurum ve kuruluşları, işçi ve işveren sendikaları, meslek örgütleri ve ilgili sivil toplum kuruluşlarıyla iş birliği içerisinde ulusal ve uluslararası konu uzmanlarının katkılarıyla hazırlanan, 02.01.2016 tarih ve 29581 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren “Türkiye Yeterlilikler Çerçevesi” dikkate alınarak belirlenmiştir.”

Kazanımların işleniş sürecinde bu yeterlilik ve becerilerin kazandırılmasına ve geliştirilmesine yönelik yöntem ve tekniklerin kullanılması, etkinlik ve çalışmalara yer verilmesi, öğrencilerin bir üst öğretim kurumunda, meslek hayatlarında ve günlük hayatlarında başarılı ve

üretken bireyler olmalarına katkı sağlayacağı vurgulanarak yeterlilik ve beceriler yeni müfredata eklenmiştir.

Öğrencilere Kazandırılması Hedeflenen Yeterlilikler ve Bu Yeterliliklerle İlgili Bilgi, Beceri ve Tutumlar”ın tamamı değil de daha çok Türk dili ve edebiyatı öğretim programına uygun beceri ve tutumların tablo halinde verilmesi daha doğru olurdu.

TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI

Tablo 1. Öğrencilere Kazandırılması Hedeflenen Yeterlilikler ve Bu Yeterliliklerle İlgili Bilgi, Beceri ve Tutumlar

Yeterlilikler	Yeterliliklerle ilgili bilgi, beceri ve tutumlar
Ana dilde iletişim	1. Yazılı, sözlü ve sözlü olmayan iletişim araçlarını kullanarak etkili şekilde iletişim kurma. 2. Ortamın gereklilikleri doğrultusunda iletişim kurma. 3. Duygu, düşünce ve görüşlerini sözlü ve yazılı olarak ortaya uygun ve ikna edici şekilde ifade etme. 4. Dil becerilerini olumlu ve sosyal olarak sorumlu/sağduyulu şekilde kullanma.
Yabancı dillerde iletişim	1. Toplumsal gelenekleri, kültürel öğeleri, dil çeşitliliğini fark etme ve takdir etme. 2. Sözlü ve yazılı mesajları anlama. 3. İhtiyaçları doğrultusunda metinler okuma, okuduğunu anlama ve metin üretme. 4. Yaşam boyu öğrenmenin parçası olarak resmi olmayan dili (günlük konuşma dilini) öğrenme. 5. Kültürel çeşitliliğe saygı duyma. 6. Dil öğrenmeye ve uluslararası iletişime merak ve ilgi duyma.
Matematik yeterliliği	1. Matematik teorilerini, ölçümleri, temel işlemleri, formülleri, gösterimleri bilme. 2. Matematik kavram ve terimlerini anlama ve kullanma. 3. Günlük hayat durumlarında karşılaşılan problemlerin çözümünde matematiksel düşünme tarzını (mantıksal ve uzamsal düşünme) ve sunumunu (formüller, modeller, yapılar, grafikler, tablolar) kullanma. 4. Temel matematik prensiplerini ve işlemlerini günlük durumlarda (evde ve/veya işte) uygulama. 5. Matematiğe karşı olumlu tutum geliştirme.
Bilim ve teknoloji yeterliliği	1. Doğal hayatı anlamak için sorular sorma ve delile dayalı sonuç çıkarma. 2. İnsan eylemlerinin sebep olduğu değişimleri kavrama. 3. Bireysel olarak doğal hayata karşı sorumluluklarını kavrama. 4. Doğal hayata ilişkin temel prensipleri, temel bilimsel kavramları, metodları, teknolojiyi, teknolojik ürünleri ve işlemleri bilme. 5. Bilim ve teknolojinin doğal hayat üzerindeki etkisini kavrama. 6. Bilimsel sorgulamanın özelliklerini kavrama. 7. Sebep sonuç ilişkisi kurma. 8. Etik ve güvenliğe ilgili konular hakkında bilgi sahibi olma.
Dijital yeterlilik	1. Bilgi çağı teknolojilerinin yapısını, günlük yaşam durumlarındaki (kişisel, sosyal ve iş yaşamında) rolünü ve sağladığı fırsatları kavrama. 2. Temel bilgisayar uygulamalarını (word işlemcisi, veri tabanları, bilgi depolama ve yönetim vb.) kavrama. 3. İş, boş zaman, bilgi paylaşımı, öğrenme ve araştırma için Genel Ağ ve elektronik medyanın (e-posta vb.) fırsatlarını ve potansiyel risklerini kavrama. 4. Mevcut bilginin ve bilgi kaynaklarının güvenilirliğini sorgulama. 5. Etkileşimli medyanın kullanımında dikkat edilmesi gereken yasal ve etik prensipleri kavrama ve sorumluluk sahibi şekilde kullanma. 6. Bilgiyi araştırma, toplama, işleme, eleştirme ve sistematik şekilde kullanma. 7. Sunulan bilgilerin güvenilirliğini sorgulama. 8. Bilgi üretmek, sunmak ve kavramak için gerekli araçları kullanma. 9. Genel Ağ tabanlı servislere erişme, araştırma ve kullanma. 10. Bilgi çağı teknolojilerini kültürel, sosyal ve/veya profesyonel amaçlarla kullanma.
Öğrenmeyi öğrenme	1. İş ya da kariyer hedefleri için gerekli yeterlilik, bilgi, beceri ve nitelikleri bilme. 2. Kendi öğrenme stratejilerini, güçlü ve zayıf yönlerini bilme. 3. Eğitim, hizmet içi eğitim, rehberlik, danışmanlık fırsatlarını araştırma. 4. Daha sonraki öğrenmeler için gerekli okuryazarlık, matematiksel beceri ve bilgi iletişim teknolojilerini kullanma becerisi edinme ve geliştirme. 5. Öğrenmesini ve kariyerini yönetme. 6. Öz disiplin ve bağımsız çalışma becerileri edinme. 7. Öğrenme sürecinin bir parçası olarak iş birlikli çalışma, heterojen gruplardan faydalanma, öğrendiklerini paylaşma. 8. Kendi öğrenmesini ve çalışmasını değerlendirme.

YENİ MÜFREDATTA DEĞERLER EĞİTİMİ

Yeni öğretim programında, “programın öğrenciye kazandırmayı hedeflediği yeterlilik, beceri ve değerlerin” vurgulanması ve özellikle “1.4.Değerler Eğitimi” bölümünün eklenmesi çok güzel olmuş.

Bu kısımda öğrenme-öğretme sürecinde, metinlerde geçen değerlere odaklanmayı sağlayan sorular sorulmasının istenmesi ve Türk Dili ve Edebiyatı Dersi Öğretim Programı ile öğrencilerde farkındalık oluşturulması, kullanılacak yöntem ve tekniklerle özümsemeleri ve tutuma dönüştürmeleri hedeflenen değerler ve bu değerlerin aktarılmasında kullanılabilecek örnek konu başlıklarının verilmesi, değerlerin konularla aktarımı-değer temalı –hikâye, şiir çalışmaları yapılması istenmesi, değerlerimizin aktarılması ve özümsemesinde çok iyi bir uygulama olarak karşımıza çıkıyor.

Metin çalışmaları sırasında metinde bulunan değer(ler)e ilişkin sorular yönlendirilmesi ve gerçek yaşam durumlarında değerlerin yansımasını içeren olay ve olgulara ilişkin örneklerin sınıf ortamına getirilmesinin istenmesi **bence güzel bir düşünce ürünü**. Umarım bizler de değerlerimizi öğrencilerimize en güzel şekilde sunarız.

“Değer eğitimi, öğretim programlarındaki ifadelerden fazlasıdır. Değerler, konu anlatımı şeklinde aktarılmamalı ve öğretim programı kazanımlarından kopuk olmamalıdır. Öğrencilerin kendilerini güvende hissedecekleri, destekleyici bir öğrenme ortamı oluşturulmalıdır. Değerler aktarılırken bütüncül bir bakış açısı benimsenmelidir.”

Tablo 2. Öğrencilere Kazandırılması Hedeflenen Değerler ile Bunlara İlişkin Tutum ve Davranışlar

DEĞERLER	DEĞERLERLE İLİŞKİLİ TUTUM VE DAVRANIŞLAR
ADALET	Adil olma Eğit davranma Paylaşma
DOSTLUK	Diğerkâmlık Güven duyma Sadık olma Vefalı olma Yardımlaşma
DÜRÜSTLÜK	Açık ve anlaşılır olma Doğru sözlü olma Etik davranma Güvenilir olma Sözünde durma
ÖZ DENETİM	Davranışlarını kontrol etme Davranışlarının sorumluluğunu alabilme Öz güven sahibi olma
SABIR	Azimli olma Tahammül etme
SAYGI	Alçakgönüllü olma Başkalarına kendine davranılmasını istediği şekilde davranma Diğer insanların kişiliklerine değer verme
SEVGİ	Aile birliğine önem verme Fedakârlık yapma
SORUMLULUK	Kendine, çevresine, vatanına, ailesine karşı sorumlu olma
VATANSEVERLİK	Çalışkan olma Dayanışma Kurallara ve kanunlara uyma Tarihsel ve doğal mirasa duyarlı olma Toplumu önemseme
YARDIMSEVERLİK	Cömert olma Fedakâr olma İş birliği yapma Merhametli olma Misafirperver olma Paylaşma

YENİ MÜFREDAT PROGRAMININ UYGULANMASI VE YAPISI

Türk Dili ve Edebiyatı (9-12. Sınıflar) Dersi Öğretim Programının Yapısı,

Kazanımlar ve Üniteler kısmından oluşmaktadır.

Türk Dili ve Edebiyatı Dersi kazanımları “Okuma”, “Yazma” ve “Sözlü İletişim” olmak üzere üç ana başlık altında toplanmıştır. Öğretim programı tür odaklı olduğu için “Okuma” bölümündeki kazanımlar, “Şiir”, “Öyküleyici (Anlatmaya Bağlı) Edebî Metinler”, “Tiyatro” ve “Bilgilendirici (Öğretici) Metinler” şeklinde sınıflandırılmıştır. Sözlü iletişim kazanımları ise “Konuşma” ve “Dinleme” şeklinde iki ana başlığa ayrılmıştır. Gerek görülen kazanımların hemen altında kazanımın çerçevesini ve içeriğini netleştirmeye yönelik açıklamalar yer almaktadır.

Ünite, süre ve içerikler tablosu “Okuma”, “Yazma” ve “Sözlü İletişim” olmak üzere üç sütun hâlinde düzenlenmiştir.

“Okuma” sütununda işlenecek konu ve metinler verilmiş ve altlarında bunlarla ilgili kısa açıklama ve yönergeler yer almıştır. Burada verilen konu ve metinler ilgili “okuma kazanımları” çerçevesinde işlenecektir. “Giriş” üniteleri ise ünite tablosunda belirtilen kendi konuları çerçevesinde ele alınacaktır.

“Yazma” ve “Sözlü İletişim” sütunlarında ise “Okuma” sütunundaki konu ve metinlerle bağlantılı olarak yazma ve sözlü iletişim konu ve etkinlikleri verilmiş olup bunlar da yine ilgili “Yazma” ve “Sözlü İletişim” kazanımları çerçevesinde işlenecektir. Bu konu ve etkinliklerin, ders işleniş süreci açısından, her ders saatinde değil de ünite sonunda ele alınacağı hatırd tutulmalıdır. Dil bilgisi konuları üç sütunluk tabloların altında gösterilmiştir.

KAZANIMLAR

(Bir önceki öğretim programı / 2015)

Kazanımlar		Kazanım Sayısı
Türk Dili ve Edebiyatına Giriş		9
Okuma	Metni Anlama ve Çözümleme	27
	Eleştirel Okuma	13
Yazma		21
Sözlü İletişim	Konuşma	17
	Dinleme	9
Toplam		96

2.4. KAZANIM SAYISI VE SÜRE TABLOSU

Kazanım	Kazanım Sayısı
A) OKUMA (METNİ ANLAMA VE ÇÖZÜMLEME)	
1.Şiir	12
2.Öyküleyici (Anlatmaya Bağlı) Edebî Metinler	16
3.Tiyatro	14
4.Bilgilendirici (Öğretici) Metinler	15
B) YAZMA	12
C) SÖZLÜ İLETİŞİM	
1.Konuşma	17
2.Dinleme	8

Bir önceki öğretim programındaki (2015) Türk Dili ve Edebiyatına giriş kazanımları kısmı kaldırılmış ve kazanımlar temel kazanım alanlarına dağıtılmış. Az da olsa kazanım sayısı azaltılmıştır. (96 ‘dan 94’e düşürülmüştür.) Yeni öğretim programında yer alan kazanımların dağılımı daha net olmuş ve fazlalıklar ayıklanmış.

“Türk Dili ve Edebiyatına Giriş” Kazanımları

“Bu kazanımlar, 9. sınıftaki öğrencilerin edebiyatın temel kavramları ve türleriyle karşılaşmadan önce sahip olmaları gereken temel dil ve edebiyat bilgilerini içerir.” **Tüm sınıfların giriş ünitelerine / Diğer kazanım alanlarına dağıtılmış.**

Her metinde bütün kazanımlarla ilgili çalışma yapılması zorunlu değilmiş. İncelenen metnin içeriği hangi kazanımların gerçekleştirilmesine daha uygunsa o kazanımlara yönelik çalışmalar yapılmalıymış. Bir öğretim yılında her kazanıma yönelik en az bir çalışma yapılmalıymış.

Sözlü iletişim kazanımları dinleme ve konuşma çalışmaları içerisinde birbirini tamamlayacak şekilde uygulanmalıymış. (**Güzel**)

ÜNİTE ÇALIŞMALARI

Ünite çalışmalarında sadeleştirmelerin yapıldığı göze çarpmaktadır. Müfredatın hafifletilmesi amaçlanmış. (**güzel**)

Okullarımızda ders yılı (Derslerin başladığı tarihten, kesildiği tarihe kadar geçen ve iki dönemi kapsayan süre.) **180 iş günü yani 36 hafta.** Öğretim programları, iş takvimi ve derslerin yıllık planları buna göre hazırlanır. **Yeni yayımlanan Türk Dili ve Edebiyatı Müfredatında buna dikkat edilmemiştir.**

9.sınıf Türk Dili ve Edebiyatı dersi 35 hafta (1 hafta) eksik.10,11,12. sınıflar Türk Dili ve Edebiyatı dersleri 32’şer hafta (4’er hafta) eksik. Bu eksik haftalar yıllık planların

oluşturulmasında ve eğitim ve öğretim sürecinin sağlıklı yürütülmesinde sorun teşkil edecek gibi görünüyor. Yetkililerin bir an önce bu eksikliği düzeltmeleri gerekmektedir. Aşağıda geçmiş yıllardaki öğretim programları ve süreleri ayrıca diğer derslerden bazılarının süreleri karşılaştırmalı olarak ortaya konulmuştur.

ÖRNEKLERLE GEREKÇELERİMİ AÇIKLAYAYIM:

2011 ÖĞRETİM PROGRAMI TÜRK EDEBİYATI / DİL VE ANLATIM DERSLERİ

DOKUZUNCU SINIF TÜRK EDEBİYATI DERSİ (3 SAAT)

ÜNİTELER	HAFTA SAYISI	DERS SAATİ
I.ÜNİTE: GÜZEL SANATLAR VE EDEBİYAT	3	9
II. ÜNİTE: COŞKU VE HEYECANI DİLE GETİREN METİNLER (ŞİİR)	12	36
III. ÜNİTE: OLAY ÇEVRESİNDE OLUŞAN EDEBİ METİNLER	12	36
IV. ÜNİTE: ÖĞRETİCİ METİNLER	9	27
TOPLAM	36	108

DOKUZUNCU SINIF DİL VE ANLATIM DERSİ (2 SAAT)

ÜNİTELER	HAFTA SAYISI	DERS SAATİ
I.ÜNİTE: İLETİŞİM, DİL VE KÜLTÜR	3	6
II. ÜNİTE: DİLLERİN SINIFLANDIRILMASI VE TÜRKÇENİN DÜNYA DİLLERİ ARASINDAKİ YERİ	2	4
III. ÜNİTE: SES BİLGİSİ VE TELAFFUZ (SÖYLEYİŞ)	7	14
IV.ÜNİTE : KELİME BİLGİSİ	7	14
V.ÜNİTE : CÜMLE BİLGİSİ	7	14
VI.ÜNİTE : PARAGRAF BİLGİSİ	10	20
TOPLAM	36	72

Ders yılı süresi: 180 iş günü (36 Hafta)

TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI DERSLERİ*Dokuzuncu Sınıf Üniteleri***I. Dönem**

Ünite No.	Hafta Sayısı	Okuma	Yazma	Sözlü İletişim
1	6	Türk Dili ve Edebiyatına Giriş Dil Bilgisi: Ses Bilgisi	Yazma Süreci Dil Bilgisi: Yazım Kuralları	İletişim
2	5	Hikâye Dil Bilgisi: Şekil Bilgisi Kitap Okuma	Hikâye Dil Bilgisi: Noktalama Kuralları	Söyleyiş Özelliklerine Uygun Konuşma (Diksiyon)
3	5	Şiir Dil Bilgisi: Kelime Anlam	Şiir	Şiir Dinletisi
4	2	Makale	Araştırmaya Dayalı Metin Yazma	Sunu Hazırlama
II. Dönem				
5	5	Roman Dil Bilgisi: Kelime Türleri (İsim, Sıfat, Zamir) Kitap Okuma	Roman	Hazırlıklı Konuşma
6	4	Tiyatro	Kısa Oyun	Kısa Oyun Sahneleme
7	3	Senaryo	Kısa Film Senaryosu	Kısa Film Hazırlama
8	2	Masal / Fabel	Fabel	Etkili Dinleme
9	2	Mektup / e-posta	Mektup / e-posta	Açık Oturum
10	2	Günlük / Blog	Günlük	Panel

Ünite Sayısı: 10 Hafta Sayısı: 36 Ders yılı süresi: 180 iş günü (36 Hafta)**2015 ÖĞRETİM PROGRAMI**

9.SINIF ÜNİTELERİ / 2017 ÖĞRETİM PROGRAMI

Ünite No	Hafta Sayısı	Okuma	Yazma	Sözlü İletişim
1	2	Giriş Dil Bilgisi: Standart dil, ağız, şive, lehçe ile argo, jargon kavramları üzerinde durulur.	Yazma Süreci	İletişim
2	5	Hikâye Dil Bilgisi: İsim	Hikâye	Sunu Hazırlama
3	5	Şiir Dil Bilgisi: Sıfat	Şiir	Şiir Dinletisi
4	5	Masal / Fabl Dil Bilgisi :Edat,Bağlaç,Ünlem	Masal / Fabl Yazma	Etkili Dinleme
II. Dönem				
5	5	Roman Dil Bilgisi: Zamir	Roman	Hazırlıklı Konuşma
6	5	Tiyatro Dil Bilgisi: Zamir	Kısa Oyun	Kısa Oyun Sahneleme
7	3	Biyografi / Otobiyografi	Öz Geçmiş Yazma	Kendini Tanıtma
8	3	Mektup / e-posta Dil Bilgisi: Fiil	Mektup / e-posta	Açık Oturum
9	2	Günlük / Blog Dil Bilgisi: Fiil	Günlük	Sunu

Ünite Sayısı: 9 Hafta Sayısı: **35 Hafta 1 Hafta eksik**, Ders yılı süresi: **180 iş günü (36 Hafta)**

10.SINIF ÜNİTELERİ / 2017 ÖĞRETİM PROGRAMI

Ünite No.	Hafta Sayısı	Okuma	Yazma	Sözlü İletişim
1	2	Giriş	<i>Yazma Çalışması</i>	Hazırlıklı Konuşma
2	5	Hikâye Dil Bilgisi: Kelime Türleri (Fiilimsiler)	Hikâye	Hikâye ile Film Karşılaştırma
3	5	Şiir Dil Bilgisi: İsim Tamlamaları	Şiir	Şiir Dinletisi
4	5	Destan / Efsane	Efsane	Derlenen Efsane Sunumu
II. Dönem				
5	5	Roman Dil Bilgisi: Cümle Çeşitleri	Roman	Roman Yorumlama
6	4	Tiyatro Dil Bilgisi: Cümlelerin Çeşitleri	Yazı Yazma	Kısa Oyun Sahneleme Meddah
7	2	Anı Dil Bilgisi: Cümlelerin Çeşitleri	Anı Yazma	Anı Anlatma
8	2	Haber Dil Bilgisi: Cümlelerin Çeşitleri	Haber Metni Yazma	Haber Sunma
9	2	Gezi Yazısı	Gezi Yazısı Yazma	Gezi Yazısı Okuma

Ünite Sayısı: 9 Hafta Sayısı: **32 Hafta 4 Hafta eksik**, Ders yılı süresi: **180 iş günü (36 Hafta)**

11.SINIF ÜNİTELERİ / 2017 ÖĞRETİM PROGRAMI

Ünite No.	Hafta Sayısı	Okuma	Yazma	Sözlü İletişim
1	2	Giriş	Yazı Yazma	Sunum
2	5	Hikâye / Dil bilgisi : Cümlelerin Öğeleri	Hikâye	Hikâye Yorumlama
3	6	Şiir / Dil bilgisi : Cümlelerin Öğeleri	Şiir	Konuşma yapma
4	2	Makale/ Dil bilgisi : Cümlelerin Öğeleri	Tartışma Metni	Münazara
5	2	Sohbet / Fıkra/ Dil bilgisi : Cümlelerin Öğeleri	Fıkra	Söyleşi
II. Dönem				
6	6	Roman/ Anlatım Bozukluğu	Roman değerlendirme Yazısı	Karşılaştırma
7	5	Tiyatro/ Anlatım Bozukluğu	Tiyatro değerlendirme Yazısı	Kısa Oyun Sahneleme
8	2	Eleştiri/ Anlatım Bozukluğu	Eleştiri	Eleştiri (Kitap Eleştirisi)
9	2	Mülakat / Anlatım Bozukluğu	Mülakat	Mülakat

Ünite Sayısı: 9 Hafta Sayısı: **32 Hafta 4 Hafta eksik**, Ders yılı süresi: **180 iş günü (36 Hafta)**

12.SINIF ÜNİTELERİ / 2017 ÖĞRETİM PROGRAMI

Ünite No.	Hafta Sayısı	Okuma	Yazma	Sözlü İletişim
1	2	Giriş/ Kelimede Anlam	Yazma Çalışması	Sunum
2	6	Hikâye/ Kelimede Anlam	Hikâye	Sunum
3	8	Şiir/ Kelimede Anlam	Şiir	Şiir Dinletisi
4	8	Roman/ Paragrafta Anlam	Roman Değerlendirme	Hazırlıksız Konuşma
5	4	Tiyatro/ Paragrafta Anlam	Radjo Tiyatrosu	Radjo Tiyatrosu Dinleme ve Seslendirme
6	2	Deneme/ Paragrafta Anlam	Deneme Yazma	Deneme Sunum
7	2	Söylev / Nutuk	Söylev Metni Yazma	Söylev Sunumu

Ünite Sayısı: 7 Hafta Sayısı: **32 Hafta 4 Hafta eksik**, Ders yılı süresi: **180 iş günü (36 Hafta)**

DİĞER DERSLER İLE TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI DERSLERİ ÜNİTE, KAZANIM SAYISI VE SÜRE TABLOSU KARŞILAŞTIRMASI / 2017

TARİH DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI

2.4. ÜNİTE, KAZANIM SAYISI VE SÜRE TABLOSU

Tarih Dersi Öğretim Programı'nda yer alan üniteler, kazanım sayıları, kazanımların işlenişi için ayrılabilecek yaklaşık süre ile bunların ders saatlerine oranı aşağıda sunulmuştur:

9. SINIF

Ünite	Kazanım Sayısı	Süre (Ders Saati)	Oran (%)
1. TARİH VE TARİH YAZICILIĞI	6	10	13,8
2. KADİM DÜNYADA İNSAN	10	26	36,1
3. İLK VE ORTA ÇAĞLARDA AVRASYA	6	12	16,7
4. İSLAM MEDENİYETİNİN DOĞUŞU	5	12	16,7
5. TÜRKLERİN İSLAMİYET'İ KABÜLÜ VE ANADOLU'YA YERLEŞMESİ	4	12	16,7
TOPLAM	31	72	100

10. SINIF

Ünite	Kazanım Sayısı	Süre (Ders Saati)	Oran (%)
1. YERLEŞME VE DEVLETLEŞME SÜRECİNDE SELÇUKLU TÜRKİYESİ	4	10	13,9
2. BEYLİKTEN DEVLETE OSMANLI SİYASETİ (1300-1453)	5	14	19,4
3. DEVLETLEŞME SÜRECİNDE SAVAŞÇILAR VE ASKERLER	3	8	11,1
4. BEYLİKTEN DEVLETE OSMANLI MEDENİYETİ	6	10	13,9
5. DÜNYA GÜCÜ OSMANLI (1453-1600)	5	20	27,8
6. SULTAN VE KAPU HALKI	2	4	5,6
7. KLASİK ÇAĞDA OSMANLI TOPLUM DÜZENİ	5	6	8,3
TOPLAM	30	72	100

11. SINIF

Ünite	Kazanım Sayısı	Süre (Ders Saati)	Oran (%)
1. DEĞİŞEN DÜNYA DENGELERİ KARŞISINDA OSMANLI SİYASETİ (1600-1774)	4	12	16,7
2. OSMANLI SOSYO-EKONOMİK YAPISINDA BUNALIM VE DÖNÜŞÜM	3	10	13,9
3. AYDINLANMA ÇAĞINDA OSMANLI DÜŞÜNCE DÜNYASI	2	8	11,1
4. ŞARK MESELESİ VE DENGE STRATEJİSİ (1774-1914)	2	10	13,9
5. DEVRİMLER ÇAĞINDA DEĞİŞEN DEVLET-TOPLUM İLİŞKİLERİ	5	16	22,2
6. YURTTAŞ ASKERLÜĞÜ VE TOPYEKÜN HARF ÇAĞINDA OSMANLI ORDUSU	2	6	8,3
7. SERMAYE VE EMEK	3	6	8,3
8. MODERN DÜNYADA DEĞİŞEN GÜNDELİK HAYAT	2	4	5,6
TOPLAM	23	72	100

Tarih dersleri bir ders yılı süresi 72 saat, haftada 2 saat olduğuna göre **72/2:36 Hafta**

2.4. KAZANIM SAYISI VE SÜRE TABLOSU

Coğrafya Dersi Öğretim Programı uygulanırken her bir sınıf düzeyi için ünitelerde yer alan kazanımlara ayrılmış öngörülen ders saatleri ve bunların oranları tabloda sunulmuştur.

9. SINIF (2 Ders Saati)

Ünite	Kazanım sayısı	Süre/Ders saati	Oran (%)
Doğal Sistemler	13	47	65
Beşerî Sistemler	4	15	21
Küresel Ortam: Bölgeler ve Ülkeler	3	5	7
Çevre ve Toplum	2	5	7
TOPLAM	22	72	100

10. SINIF (2 Ders Saati)

Ünite	Kazanım sayısı	Süre/Ders saati	Oran (%)
Doğal Sistemler	17	36	50
Beşerî Sistemler	12	24	33
Küresel Ortam: Bölgeler ve Ülkeler	1	4	6
Çevre ve Toplum	4	8	11
TOPLAM	34	72	100

11. SINIF (2 Ders Saati)

Ünite	Kazanım sayısı	Süre/Ders saati	Oran (%)
Doğal Sistemler	2	4	5
Beşerî Sistemler	15	41	57
Küresel Ortam: Bölgeler ve Ülkeler	7	17	24
Çevre ve Toplum	3	10	14
TOPLAM	29	72	100

11. SINIF (4 Ders Saati)

Ünite	Kazanım sayısı	Süre/Ders saati	Oran (%)
Doğal Sistemler	4	12	8
Beşerî Sistemler	20	76	33
Küresel Ortam: Bölgeler ve Ülkeler	9	40	28
Çevre ve Toplum	7	16	11
TOPLAM	40	144	100

Coğrafya dersleri bir ders yılı süresi 72 saat, haftada 2 saat olduğuna göre 72/2:36 Hafta

2.4. KAZANIM SAYISI VE SÜRE TABLOSU**FELSEFE****10. Sınıf Ünite, Kazanım Sayısı ve Süre Tablosu**

Ünite	Kazanım Sayısı	Süre/Ders Saati	Oran (%)
Felsefeyi Tanıma	3	11	15
Felsefeyle Düşünme	4	13	18
Felsefenin Konuları ve Soruları	7	36	50
Felsefi Akl Yürütme ve Yazma	4	12	17
TOPLAM	18	72	100

11. Sınıf Ünite, Kazanım Sayısı ve Süre Tablosu

Ünite	Kazanım Sayısı	Süre/Ders Saati	Oran (%)
İlk Çağ Felsefesi	4	12	17
Orta Çağ Felsefesi	4	16	22
Rönesans ve 17. yy. Felsefesi	4	14	19
18. yy. Aydınlanma Felsefesi	4	12	17
Çağdaş Felsefe	4	18	25
TOPLAM	20	72	100

Felsefe dersleri bir ders yılı süresi 72 saat, haftada 2 saat olduğuna göre 72/2:36 Hafta

2.4. KAZANIM SAYISI VE SÜRE TABLOSU

Kazanım	Kazanım Sayısı
A) OKUMA (METNİ ANLAMA VE ÇÖZÜMLEME)	
1.Şiir	12
2.Öyküleyici (Anlatmaya Bağlı) Edebî Metinler	16
3.Tiyatro	14
4.Bilgilendirici (Öğretici) Metinler	15
B) YAZMA	12
C) SÖZLÜ İLETİŞİM	
1.Konuşma	17
2.Dinleme	8

Ders saati ve haftalar belirtilmemiş

Türk Dili ve Edebiyatı derslerinin ders saatleri ve süreleri belirtilmemiştir.

Sonuç,

Örnek gösterilen derslerin uygulama haftası 36 iken Türk dili ve edebiyatı derslerinin uygulama haftası 9.sınıf 35 hafta, 10,11,12.sınıfların uygulama haftası 32 hafta görünmektedir. Eksik kalan haftaların düzeltilmesi gerekiyor.Yani türlere ayrılan hafta sürelerinin ihtiyaç doğrultusunda artırılması gerekiyor.(9.sınıf 1 hafta , 10,11,12.sınıfların ise 4'er hafta)

9.SINIF ÜNİTELERİ

9.Sınıf Türk Dili ve Edebiyatı dersi **10 üniteden 9 üniteye indirilmiş.** Türk dili ve edebiyatına giriş ünitesi kaldırılmış yerine giriş ünitesi konulmuştur. Makale ve Senaryo üniteleri çıkarılmış; yerine biyografi/otobiyografi ünitesi konulmuştur. Ayrıca masal/fabl ünitesi ikinci dönemden birinci döneme çekilmiştir. Dilin işlevleri konusu kaldırılmıştır.

Önemli bir ayrıntı,

Dokuzuncu sınıftaki “Yazma” ve “Sözlü İletişim” çalışmalarına giriş niteliğindeki konularla başlanmıştır. “Yazma Çalışmaları”nda öğrencinin yazmanın bilinçli bir çaba gerektirdiğini fark edeceği ve aşamalarını öğreneceği “Yazma Süreci” (**çıkartılmış**) ; “Sözlü İletişim Çalışmaları”nda ise iletişimin temel kavramları yer almıştır.

Dokuzuncu sınıfta öğrencinin edinmesi beklenen bir beceri de araştırdığı konuyu sözlü olarak etkili bir şekilde sunmasıdır. Bu durum dikkate alınarak “Sunu Hazırlama” ve “Hazırlıklı Konuşma”

konuları ünitelere dâhil edilmiştir. Hazırlıklı konuşma uygulamaları, öğrencilerin sözlü iletişimlerini güçlendirmek için **sadece 9.sınıf ünitesine konulmuş.**

Sağlıklı bir iletişimin ön koşullarından biri olan “Etkili Dinlemeye 9. sınıfta bir uygulama alanı olarak yer verilmiştir.

Ses bilgisi, vurgu ve tonlama, şekil bilgisi, Türk edebiyatının dönemleri, Türkçenin tarihi gelişimi, kelime anlam ve panel konuları 9.sınıf ünitelerinden çıkarılmıştır. Tüm sözcük türleri 9.sınıfa eklenmiştir.

Geçen yılki öğretim programında “Yazma süreci” ayrıntılı verilmişti. Yazma sürecini bilmeyen bir öğrenciden ilk başta bir yazı yazmasını istemek doğru olmaz. Buraya az ve öz olarak yazma süreci kazanımlarının konulması faydalı olurdu diye düşünüyorum.

9.SINIF

1. ÜNİTE: GİRİŞ

YENİ MÜFREDAT /2017

I. DÖNEM

SÜRE: 2 HAFTA		
OKUMA	YAZMA	SÖZLÜ İLETİŞİM
Aşağıdaki konulara uygun metinler seçilir: 1. Edebiyat nedir? • Edebiyat kelimesinin kökeni, terim anlamı ve edebiyatın farklı tanımları üzerinde durulur. 2. Edebiyatın bilimle ve güzel sanatlarla ilişkisi • Edebiyat, bilim ve güzel sanatlar arasındaki etkileşim üzerinde durulur, birbirlerine kaynaklık ettikleri örnekler üzerinde durulur. 3. Metinlerin sınıflandırılması • Edebî ve öğretici metinlerin özellikleri üzerinde durulur, sınıflandırmadaki ölçütler açıklanır. Metin türlerinin adları verilir ancak bunlarla ilgili ayrıntıya girilmez. • Bu ünitedeki metinler, kitap yazarları tarafından da oluşturulabilir.	• “Niçin yazıyoruz?”, “Nasıl yazmalıyız?” soruları çerçevesinde öğrencilerin serbest metinler yazmaları sağlanır. Farklı yazarların yazma gerekçeleri ve biçimleri üzerinde durularak öğrencilerin yazmanın doğası üzerinde düşünmeleri sağlanır.	• İletişim ve öğeleri açıklanır, bunların işlevleri üzerinde durulur.
Dil Bilgisi Konuları: Standart dil, ağız, şive, lehçe ile argo, jargon kavramları üzerinde durulur.		

* Türk edebiyatının dönemleri ana hatlarıyla belirtilirken dönemlere ayrılmasındaki temel nedenler üzerinde durulur. * Metinler üzerinde Türk Dili ve Edebiyatına Giriş kazanımlarını gerçekleştirilmeye yönelik çalışmalar yapılır. Dil Bilgisi: Ses Bilgisi - Türkçenin ses özellikleri - Ünüt uyumları - Ses olayları KALDIRILMIŞ	* Hazırlık aşamasında metince kullanılacak düşünce, bilgi ve olayların belirlenmesi için beyin fırtınası, kavram ağı oluşturma, araştırma yapma, tartışma, gözlem, görsellerden yararlanma vb. yolların kullanılacağı vurgulanır. * Bu çalışmada, öğrencilerden yazdığı metne yönelik hazırlığının ve planının görülmesi bakımından yukarıdaki aşamaların her birini yazılı olarak belirtmesi istenir. * Planlamada giriş, gelişme ve sonuç paragraflarının genel özellikleri verilir. * Paragraf kavramı, paragrafa başlama biçimleri ve paragrafın yapısıyla ilgili bilgiler verilir. * Düşünceyi gelişime yolun açıklanır. * Öğrencilerden yazacakları metinlerde paragraf yapısına dikkat etmeleri ve düşünceyi gelişime yollarını kullanmaları istenir. * Düzeltme aşamasında metin; öğretmen, öğrencinin kendisi veya arkadaşları tarafından değerlendirilir, değerlendirmede metinde düzeltilecek hususlar belirlenir. * Metinlere yönelik geri bildirimlerde her hatanın gösterilmesi yerine en çok tekrarlanan ve daha önemli görülen hususlar vurgulanır. * Örnek metinler öğrencilerle birlikte değerlendirilerek bir metnin niteliğini geliştirmek için yapılması gerekenler uygulanmalı olarak gösterilir. Dil Bilgisi: Yazma Kuralları	2015 ÖĞRETİM PROGRAMI
--	---	-------------------------------------

2. ÜNİTE: HİKÂYE

YENİ MÜFREDAT/2017

Ünite Süresi: 5 Hafta		
OKUMA	YAZMA	SÖZLÜ İLETİŞİM
1. Cumhuriyet Dönemi'nden bir olay hikâyesi 2. Cumhuriyet Dönemi'nden bir durum hikâyesi - Hikâyenin tanımı ve unsurları (kişiler, olay örgüsü, mekân, zaman, çatışma, konu, tema, anlatıcı ve bakış açısı) hakkında incelenen metinlerle ilişki kurularak bilgi verilir. - Olay hikâyesi (Maupassant tarzı) ve durum hikâyesinin (Çehov tarzı) farkları incelenen metinlerden hareketle gösterilir. - Öğrencilerin incelenen metinleri Maupassant ve Çehov'dan tarzların özelliklerine uygun şekilde seçilmiş birer hikâye ile karşılaştırmaları sağlanır.	- Özelliklerine uygun hikâye yazma çalışmaları yapmaları sağlanır. - Hikâye yazma çalışmalarının dışında incelenen metinlerden edinilen düşünce ve izlenimleri konu alan farklı türlerde yazma çalışmaları yaptırılabilir.	- Sunu hazırlamanın temel ilkeleri açıklanır. - Öğrencilerin, Türk edebiyatındaki durum ve olay hikâyeciliği ile ilgili bir sunum yapmaları sağlanır.
Dil Bilgisi Konuları: - Metindeki isimleri bulur ve bunların metindeki işlevlerini belirler. - Metinler üzerinden imla ve noktalama çalışmaları yapılır.		

ÜNİTE NO.	HAFTA SAYISI	OKUMA	YAZMA	SÖZLÜ İLETİŞİM
2	5	Hikâye <i>Türün Özelliklerini Yansıtan Metinler</i> - Cumhuriyet döneminden bir olay hikâyesi - Cumhuriyet döneminden bir durum hikâyesi * Bir tür olarak hikâye hakkında genel bilgi verilir. * İncelenen hikâyelerde yapı unsurları (kişiler, olay örgüsü, mekân, zaman) anlatıcı ve bakış açısı belirlenir. * Hikâyede; konu, tema, çatışma kavramları açıklanır. * Olay hikâyesi ile durum hikâyesinin farkları incelenen metinlerden hareketle gösterilir. * Hikâyede kullanılan öyküleyici ve betimleyici anlatım biçimleri ve diyalog, iç konuşma teknikleri örnek metinler üzerinden açıklanır. * Metinler üzerinde ilgili okuma kazanımlarını gerçekleştirilmeye yönelik çalışmalar yapılır. Dil Bilgisi: Şekil Bilgisi - Kök, ek bilgisi - Yapısına göre kelime türleri (basit, türemiş, birleşik kelimeler) * Dil bilgisi konuları, okuma metinlerinden alınan bölümler üzerinde ve metin içindeki işlevlerine dikkat çekilerek işlenir. Kitap Okuma ve Değerlendirme Öğrencilerin okuduğu hikâye, öyküleri veya Cumhuriyet dönemi yazarlarından birine ait bir hikâye kitabı okutulur. Kitaptan seçilen bazı hikâyeler, hikâye ile ilgili kavramlardan hareketle değerlendirilir.	Hikâye Okuma çalışmalarında verilen bilgilerden yararlanılarak aşağıda aşamaları verilen hikâye yazma çalışması yapılır: - Hazırlık - Konu ve temayı belirleme - Kişiler ve metindeki işlevlerini belirleme - Planlama - Olay örgüsünü ve çatışmaları belirleme - Mekânı ve zamanı belirleme - Anlatıcı ve bakış açısını belirleme - Taslak metin oluşturma - Plan doğrultusunda metni yazma - Anlatım biçimlerinden (öyküleyici, betimleyici) ve tekniklerinden (diyalog, iç konuşma) yararlanma - Metni düzeltme ve geliştirme - Metin tutarlılığını değerlendirme - Anlatım bozukluklarını düzeltme - Yazım ve noktalama hatalarını düzeltme - Yazılan metni paylaşma * Öğrencilerin yazdığı hikâyeler, yapı unsurlarının oluşturulması ve anlatım özellikleri bakımından değerlendirilir. Dil Bilgisi: Noktalama Kuralları KALDIRILMIŞ	Söyleyiş Özelliklerine Uygun Konuşma (Diksiyon) - Türkçede vurgu ve tonlama konusunda bilgi verilir. - Bu konuda aşağıdaki çalışmalardan biri veya birkaçı yapılır: - Örnek konuşma videolarını söyleyiş özellikleri açısından değerlendirme - Hikâye seslendirmeleri ve radyo tiyatrosu dinleme - Tekerleme söyleme - Vurgu ve tonlamaya dikkat ederek sesli okuma çalışmaları yapma - Aynı metni farklı duyguları yansıtacak şekilde okuma

Eski öğretim programının “hikâye” ünitesinin okuma kazanım alanında yer verilen Şekil Bilgisi’ne yeni programda yer verilmemiştir.

3. ÜNİTE: ŞİİR

YENİ MÜFREDAT / 2017

Ünite Süresi: 5 HAFTA		
OKUMA	YAZMA	SÖZLÜ İLETİŞİM
1. Cumhuriyet Dönemi’nden hece ölçüsüyle yazılan iki şiir 2. Cumhuriyet Dönemi’nden aruz ölçüsüyle yazılan bir şiir 3. Cumhuriyet Dönemi’nden serbest tarzda yazılmış iki şiir - Nazım birimi, nazım biçimi, nazım türü, söyleyici, durak, ölçü, kafiye, redif, nakarat, mahlas, tapşırma kavramları kısaca açıklanır. - Manzume ve şiir ayrımı, örnek metinlerden hareketle açıklanır. - Kazanım çerçevesinde, metinlerde yer alan söz sanatları kısaca açıklanır. - Şiir türünün dünya edebiyatından bir örneğine yer verilir ve bu örneğin incelenen metinlerle karşılaştırılması sağlanır.	Bir şiire benzeterek dize, beyit, dördlük, bent yazma veya şiiri devam ettirme gibi çalışmalar yaptırılır.	- Öğrencilerin ezberledikleri şiirlerden oluşan bir dinleti hazırlamaları sağlanır. - Dinleti hazırlama sürecinde öğrencilerin EBA’daki içerikten yararlanmaları sağlanır.
Dil Bilgisi Konuları: - Metindeki sıfatları bulur ve bunların metindeki işlevlerini belirler. - Metinler üzerinden imla ve noktalama çalışmaları yapılır.		

Eski öğretim programının “Şiir” ünitesinin okuma kazanım alanında yer verilen Kelimede Anlam konusuna yeni programda yer verilmemiştir.

ÜNİTE NO.	HAFTA SAYISI	OKUMA	YAZMA	SÖZLÜ İLETİŞİM
3	5	Şiir Türün Özelliklerini Yansıtan Metinler - Cumhuriyet döneminde hece ölçüsüyle yazılan iki şiir - Cumhuriyet döneminde aruz ölçüsüyle yazılan bir şiir - Cumhuriyet döneminde serbest tarzda yazılmış iki şiir * Birtür olarak şiir hakkında genel bilgi verilir. * Şiir türü ve şiirin temel kavramları; söyleyici, nazım birimi, ölçü, kafiye, redif, ses akışını sağlayan diğer ahenk unsurları, nazım biçimi, nazım türü, edebî sanatlar (teşbih, istiare, mecazmürsel, teşhis ve intak) ve imge kavramı hakkında metinlerle ilişki kurularak bilgi verilir. * Söyleyici (şiirde konuşan; şiirin sesini ve söyleyişini emanet ettiği kişi/varlık) ile şiirin hitap ettiği kişiye/varlığa dikkat çekilir ve bu ilişkinin metnin anlamını nasıl etkilediği belirlenir. * Aruz ve hece ölçüsünün şiirin ahengine sağladığı katkı örneklerle vurgulanır. * Cumhuriyet döneminde hece ölçüsüyle yazılan şiirler hece ölçüsünü modern şiir anlayışıyla kullanan metinlerden seçilir. * Link, epik, satirik, didaktik, pastoral şiir türleri tanıtılır. İncelenen metinler bu türlerle ilişki kurularak açıklanır. * Seçilen metinler yukarıdaki bilgiler çerçevesinde değerlendirilir. * Metinler üzerinde ilgili okuma kazanımlarını gerçekleştirilmeye yönelik çalışmalar yapılır. Dil Bilgisi: Kelimede Anlam - Kelimelerin anlam özellikleri (temel, yan, mecaz anlam; terim anlamı) - Kelimelerde anlam değişimleri (ad aktarması, anlam genişlemesi ve daralması, anlam iyileşmesi ve kötüleşmesi) * Kelimede anlamla ilgili konular, öncelikle okuma metinlerinden, gerektiğinde başka metinlerden alınan bölümler üzerinden işlenir.	Şiir Bir şiire benzeterek dize, beyit, dördük, bent yazma veya şiiri devam ettirme gibi çalışmalar yapılır.	Şiir Dinletisi Öğrencilerin beğendikleri şiirlerden oluşan bir dinleti hazırlamaları sağlanır.

12.SINIF
TAŞINMIŞ

10.SINIF ÜNİTELERİ

10.Sınıf Türk dili ve edebiyatı dersi **10 üniteden 9 üniteye indirilmiştir.** Reklam, Deneme, Dilekçe / Tutanak üniteleri çıkarılmış; giriş ve gezi yazısı üniteleri eklenmiştir. 9.sınıftaki Türk edebiyatının dönemleri, Türkçenin tarihi gelişimi konuları 10.sınıf giriş ünitesine eklenmiştir.

15 Temmuz Demokrasi Zaferi ve Şehitleri Anma Günü destan/efsane ünitesinde yer almıştır. Hikâye ünitesinde de **Hz. Ali** yeni müfredatta yer almıştır.

Sözcük türleri konuları tamamen çıkarılmıştır. Sadece filimsi konusu bırakılmıştır.

İsim ve sıfat tamlamaları konusu eklenmiş.

Cümlelerin öğeleri konusu çıkarılmış onun yerine cümle çeşitleri konusu eklenmiş.

Anlatım bozukluğu konusu çıkarılmış. Kitap okuma ve değerlendirme etkinlikleri tüm ünitelerden çıkarılmış.

Konulara uygun metin-eser isimleri net şekilde belirtilmiş.

Hikâye ünitesinin süresi 1 hafta azaltılmış, şiir ünitesinin süresi 2 hafta azaltılmış, destan ünitesinin süresi 2 hafta artırılmış.

10. SINIF

YENİ MÜFREDAT / 2017

I. DÖNEM

1. ÜNİTE: GİRİŞ

Ünite Süresi: 2 HAFTA		
OKUMA	YAZMA	SÖZLÜ İLETİŞİM
1. Edebiyatın tarih ve din ile ilişkisi • Tarihî gerçekliğin edebî metinlerde yeniden yorumlandığı, tarihin edebiyattan yararlanabileceği üzerinde durulur. Dinî hayatın edebî dönemleri belirleyen etkenlerden biri olduğundan bahsedilir. Edebiyatın dinî hayata, dinî hayatın da edebiyata ve dile etkide bulunduğu dikkat çekilir. 2. Türk edebiyatının tarihî dönemleri • Türk edebiyatının ana dönemleri (İslamiyetin kabulünden önceki dönem, İslami Dönem, Batı etkisinde gelişen dönem) üzerinde durulur. Bu dönemlere ilişkin bilgilendirme örnek metinler üzerinden yapılır. 3. Türkçenin tarihî gelişimi • Sözlü edebiyat dönemi ile ilgili kısaca bilgi verilir. Yazılı edebiyat dönemi hakkındaki açıklamalar Türklerin kullandığı alfabeler (Kök Türk, Uygur, Arap, Kiril, Latin alfabesi) çerçevesinde yapılır. Dil Bilgisi Konuları: • Metinler üzerinden imla ve noktalama çalışmaları yapılır.	• Öğrencilerin "Yazının gelişimi", "Türk yazı sanatı" ve "Alfabeler" gibi konularda bir yazma çalışması yapmaları sağlanır.	• Öğrencilerin hat sanatı, yazı tipleri/ karakterleri, kâğıt, kitap, kütüphane gibi konular üzerinde hazırlıklı bir konuşma yapmaları; konuşmalarını görsel unsurlarla desteklemeleri sağlanır.

2. ÜNİTE: HİKÂYE

Ünite Süresi: 5 HAFTA		
OKUMA	YAZMA	SÖZLÜ İLETİŞİM
1. Dede Korkut Hikâyeleri'nden bir örnek 2. İki halk hikâyesi 3. Bir mesnevi 4. Tanzimat Dönemi'nden bir hikâye 5. Millî Edebiyat Dönemi'nden bir hikâye • Hikâye türünün dünya edebiyatından bir örneğine yer verilir ve bu hikâyeyi, inceledikleri metinlerle karşılaştırmaları sağlanır. • Halk hikâyeleri, destan tipi ve aşk temalı olmak üzere iki farklı tarzdan seçilir. Hz. Ali Cenknâmeleri'ne yer verilir. • Mesnevi örnekleri Yusuf u Züleyha Ashab-ı Kehf ve Mem u Zîn gibi eserlerden seçilir. Dilbilgisi Konuları: • Metindeki fiilimsileri bulur ve bunların metindeki işlevlerini belirler. • Metinler üzerinden imla ve noktalama çalışmaları yapılır.	• Öğrencilere inceledikleri metinlerden hareketle bir hikâye yazdırılır. Hikâye yazma çalışmalarının dışında incelenen metinlerden edinilen düşünce ve izlenimleri konu alan farklı türlerde de yazma çalışmaları yaptırılabilir. • Öğrencilerin yazdığı metinler çeşitli araç ve yöntemlerle (sınıf panosu, okul panosu, dergi, gazete, sosyal medya vb.) sergilenir.	• Öğrencilerin hikâyeden uyarlanmış bir filmi izlemeleri ve filme konu olan hikâyeyi okumaları sağlanır. Daha sonra film ile hikâye arasındaki farkı değerlendirmeleri istenir (Ömer Seyfettin'in "Diyet", I. Kutlu'nun adlı eseri). Dil Bilgisi: Kelime Türleri Fiil Zarf ESKİ / 2015 * Anlamlarına göre fiiller, fiilde zaman ve kip, anlam kayması, ek-fiil, yapılarına göre fiiller, fiilde çatı konuları açıklanır. * Zarf konusuyla birlikte zarf-fiil konusu da anlatılır. * Fiille ve zarfla ilgili bilgiler, öncelikle okuma metinlerinden, gerektiğinde farklı metinlerden alınan bölümler üzerinde gösterilir ve zarfların ve fiillerin metin içindeki işlevlerine dikkat çekilir.

9.Sınıf
Ünitesine
Taşınmış

3. ÜNİTE: ŞİİR

Ünite Süresi: 5 HAFTA		
OKUMA	YAZMA	SÖZLÜ İLETİŞİM
1. İslamiyet'in kabulünden önceki Türk şiirinden bir koşuk, bir sagu 2. Geçiş dönemi (11-12. yüzyıl) Türk edebiyatından kısa metin örnekleri 3. Halk edebiyatından bir ilahi ve bir nefes 4. Halk edebiyatından üç mâni (düz, kesik ve yedekli mâni) ve bir türkû 5. Halk şiirinden bir koşma 6. Divan şiirinden iki gazel 7. Divan şiirinden bir kaside 8. Divan şiirinden bir şarkı • Halk edebiyatından ilahi örneği Yunus Emre'nin şiirlerinden seçilir ve bu şiir üzerinden tasavvuf geleneği açıklanır. Dil Bilgisi: Kelime Türleri Edat Bağlaç Ünlem * Bu ünitedeki dil bilgisi konuları incelenen metinler veya başka kısa metinler üzerinde gösterilir. Edat, bağlaç ve ünlemlerin metin içindeki işlevleri vurgulanır. Kıtap Okuma ve Değerlendirme Öğrencilere bir şiir antolojisi okutulur ve eser sınıfta değerlendirilir. Dil Bilgisi Konuları: - Metinlerde isim tamlamalarını bulur ve bunların metindeki işlevlerini belirler. - Metinler üzerinden imla ve noktalama çalışmaları yapılır.	• Öğrencilerin okuma bölümünde edindikleri bilgilerden yararlanarak mâni ve koşma yazmaları sağlanır. • Öğrencilerin yazdığı şiirler sınıfta değerlendirilir, çeşitli araç ve yöntemlerle (sınıf panosu, okul panosu, dergi, gazete, sosyal medya vb.) sergilenir.	• Öğrencilerin bir grubundan aile büyüklerinden veya başka kişilerden "mâni" derlemeleri ve bunları konularına göre tasnif ederek sınıfta okumaları istenir. • Öğrencilerin bir grubundan halk şiiri nazım biçimlerinden (koşma, semai, varsağı, destan, türkû, mâni, ilahi, nefes vb.) oluşan bir şiir dinletisi hazırlamaları ve sunmaları istenir. • Öğrencilerin bir grubundan divan şiiri nazım biçimlerinden (gazel, kaside, şarkı, rubai, terkibibent vb.) oluşan bir şiir dinletisi hazırlamaları ve sunmaları istenir. • Yapılan sunumlardan sonra dinledikleri şiirlerin ahenk unsurları, ses akışları ve hissettirdikleri ile ilgili çıkarımlarda bulunmaları sağlanır.

ESKİ 2015

9.SINIFA TAŞINMIŞ

YENİ

YENİ 2017

5. ÜNİTE: ROMAN İLDÖNEM

2017 / YENİ

Ünite Süresi: 5 HAFTA		
OKUMA	YAZMA	SÖZLÜ İLETİŞİM
1. Dünya edebiyatından bir roman 2. Tanzimat Dönemi Türk edebiyatından bir roman 3. Servetifünun Dönemi'nden bir roman 4. Millî Edebiyat Dönemi'nden bir roman • Dünya edebiyatından alınan metin, roman türünün 19. yüzyıldaki klasik örneklerinden seçilir. Dil Bilgisi Konuları: - Metinlerdeki cümle çeşitlerini bulur ve bunların metindeki işlevlerini belirler. - Metinler üzerinden imla ve noktalama çalışmaları yapılır.	• Öğrencilerden, okudukları bir romanın sonucunu değiştirerek yazmaları, romandaki olay örgüsünü hikâye formunda yazmaları veya romanın bir kesitini diyalog halinde yazmaları istenir.	• Öğrencilerin Türk ve Dünya edebiyatından sinemaya uyarlanmış bir romanın filmini izlemeleri ve izlediklerini yorumlamaları sağlanır.

EKLENMİŞ

Roman		
OKUMA	YAZMA	SÖZLÜ İLETİŞİM
Türkçü Gelişimini Yansıtan Metinler - Dünya edebiyatından bir roman örneği - Tanzimat Dönemi Türk edebiyatından bir roman örneği - Servetifünun Dönemi'nden bir roman örneği - Millî Edebiyat Dönemi'nden bir roman örneği * Dünya edebiyatından alınan metin, roman türünün 19. yüzyıldaki klasik örneklerinden seçilir. * Türk edebiyatından alınan metinler dönemin karakteristik özelliklerini yansıtan romanlardan seçilir. * Romanda anlatıcının tutumunun olayların akışına ve metnin ilgisine etkisi değerlendirilir. * Metinlerden hareketle Romantizm ve Realizm akımlarının romana etkisi değerlendirilir. * Metinler üzerinden okuma kazanımlarını güçleştirmeye yönelik çalışmalar yapılır. Dil Bilgisi: Cümlelerin Öğeleri * Cümlelerin öğelerini belirlemeye yönelik çalışmalarda farklı kelime gruplarını içeren örnekler verilerek kelime gruplarının cümle öğelerinin oluşmasında ve belirlenmesindeki işlevi değerlendirilir. * Öğe dizilişinin cümlelerin anlamına katkısı okuma metinlerinden alınan bölümler üzerinde gösterilir.	5	5

ÇIKARILMIŞ

7. ÜNİTE: ANI (HATIRA)

Ünite Süresi: 2 HAFTA			Anı
OKUMA	YAZMA	SÖZLÜ İLETİŞİM	
1. Servetî'nin Dönemi Türk edebiyatından bir anı 2. Cumhuriyet Dönemi Türk edebiyatından bir anı • Anıların hikâye ve roman türüne kaynaklık edebileceği belirtilir. Ömer Seyfettin'in "Kaşıkçı", "İlk Namaz"; Orhan Kemal'in "Sağ İç" gibi hikâyeleri ve Peyami Safa'nın "Dokuzuncu Hariciye Koşuşu" romanının anı türünden yararlanılarak yazıldığı üzerinde durulur.	• Öğrencilerden türün özelliklerine uygun birer anı yazmaları istenir. YENİ / 2017	Öğrencilerden, bir hatıralarını anlatmaları istenir.	• Öğrencilerden birer anı yazmaları istenir. • Öğrencilerin anılarını yazarken duygularını, gözlemlerini ve izlenimlerini de paylaşması gerektiği vurgulanır. • Anı yazarken kip ve zaman kullanımındaki tutarlılığa dikkat edilmesinin gerekliliği üzerinde durulur. • Yukarıdaki hususlar öğrencilere örnek metinler üzerinde gösterilir. • Öğrencilerin yazdığı anı metinleri değerlendirilir.
Dil Bilgisi Konuları: - Metindeki cümle çeşitlerini bulur ve bunların metindeki işlevlerini belirler. - Metinler üzerinden imla ve noktalama çalışmaları yapılır.			Dil Bilgisi: Anlatım Bozuklukları (Anlamsal Bozukluklar) - Gereksiz Sözcük Kullanılması - Anlamca Çelişen Sözcüklerin Kullanılması - Sözcüğün Yanlış Anlamda Kullanılması - Sözcüğün Yanlış Yerde Kullanılması - Deyim ve Atasözlerinin Yanlış Kullanılması - Anlam Belirsizliği - Manifake Sıralama Yanlılığı

ÇIKARILMIŞ

ESKİ / 2015

15 Temmuz Demokrasi Zaferi ve Şehitleri Anma Günü destan/efsane ünitesinde yer almıştır. Destan/Efsane ünitesinde Malazgirt Zaferi, Sarıkamış Hareketi, Çanakkale Zaferi...

Günümüzden geçmişe destanlaşan zaferlerimiz de yer almalıdır.

4. ÜNİTE: DESTAN/EFANE

Ünite Süresi: 5 HAFTA		
OKUMA	YAZMA	SÖZLÜ İLETİŞİM
1. Dünya edebiyatının ilk destanlarından bir örnek 2. Türk halk edebiyatından bir efsane 3. İslamiyet'in kabulünden önceki Türk edebiyatından bir destan 4. İslamiyet'in kabulünden sonraki dönemden bir destan 5. 1923-1980 dönemi Türk edebiyatından bir yapma destan • Efsane ve destanların, ait oldukları toplumun millî kimliğiyle olan bağı; tarihî, kültürel ve toplumsal açıdan önemi üzerinde durulur. Türk destanları işlenirken millî ve manevî değerler üzerinde durulur.	• Öğrencilerden yakın çevrelerindeki varlıklar, mekânlar, tarihî olaylar, tabiat olayları ve inanışlarla ilgili efsaneleri sözlü kültür kaynaklarından derlemeleri ve bunları yazıya geçirerek sergilemeleri (sınıf panosu, okul panosu, dergi, gazete, sosyal medya vb.) istenir. • "Bozkurtların Ölümü", "Gün Olur Asra Bedel" gibi eserlerin destan türünden etkilenerek yazıldığı bilgisinden hareketle "15 Temmuz Demokrasi Zaferi ve Şehitleri" konusunda, öğrencilerin tercih ettiği türde bir yazı yazdırılır.	• Öğrencilerin, derleyip yazdıkları efsaneleri sınıfta sunmaları sağlanır.
Dil Bilgisi Konuları: - Metindeki sıfat tamlamalarını bulur ve bunların metindeki işlevlerini belirler. - Metinler üzerinden imla ve noktalama çalışmaları yapılır.		

Hikâye ünitesinde de Hz. Ali yeni müfredatta yer almıştır.

2. ÜNİTE: HİKÂYE

Ünite Süresi: 5 HAFTA		
OKUMA	YAZMA	SÖZLÜ İLETİŞİM
1. Dede Korkut Hikâyeleri'nden bir örnek 2. İki halk hikâyesi 3. Bir mesnevi 4. Tanzimat Dönemi'nden bir hikâye 5. Millî Edebiyat Dönemi'nden bir hikâye • Hikâye türünün dünya edebiyatından bir örneğine yer verilir ve bu hikâyeyi, inceledikleri metinlerle karşılaştırmaları sağlanır. • Halk hikâyeleri, destan tipi ve aşk temalı olmak üzere iki farklı tarzdan seçilir. Hz. Ali Cenkmeleri'ne yer verilir. • Mesnevi örnekleri Yusuf u Züleyha Ashab-ı Kehf ve Mem u Zin gibi eserlerden seçilir.	• Öğrencilere inceledikleri metinlerden hareketle bir hikâye yazdırılır. Hikâye yazma çalışmalarının dışında incelenen metinlerden edinilen düşünce ve izlenimleri konu alan farklı türlerde de yazma çalışmaları yaptırılabilir. • Öğrencilerin yazdığı metinler çeşitli araç ve yöntemlerle (sınıf panosu, okul panosu, dergi, gazete, sosyal medya vb.) sergilenir.	• Öğrencilerin hikâyeden uyarlanmış bir filmi izlemeleri ve filme konu olan hikâyeyi okumaları sağlanır. Daha sonra film ile hikâye arasındaki farkı değerlendirmeleri istenir (Ömer Seyfettin'in "Diyet", Mustafa Kutlu'nun "Uzun Hikâye" adlı eserleri gibi).

11.SINIF ÜNİTELERİ

11.sınıf Türk dili ve edebiyatı dersi **11 üniteden 9 üniteye indirilmiştir.** Giriş ünitesi eklenmiş. Biyografi/Otobiyografi ünitesi çıkarılmış / 9.sınıfa taşınmış. Söylev (12.sınıfa taşınmış) ve Gezi yazısı (10.sınıfa taşınmış) üniteleri çıkartılmıştır.

Cümlelerin öğeleri konusu eklenmiş.

Anlatım bozukluğu konusu eklenmiş.

Bu sene 10.sınıf öğrencisi eski müfredatta göre anlatım bozukluğu konusunu metin üzerinde görecektir. Sonraki sene yeni müfredatta geçeceği için tekrar bu konuyu görecektir.

Hikâye, şiir, makale üniteleri 1'er hafta azaltılmıştır.

11. sınıf Türk dili ve edebiyatı dersi için edebi dönemlerin değil de edebi türlerin merkeze aldığı görülmüştür bir önceki müfredatta olduğu gibi. Bu durumun edebi türlerin özelliklerinin daha iyi pekiştirilmesini sağlayacağını ancak kronolojik ve birbirini takip eden dönemlerin öğrenilmesinde ve hatırlanmasında faydalı olamayacağı düşüncesi hâkim.

Dil bilgisinde ise yazım, noktalama ve anlatım bozukluklarının yıl içinde hemen hemen her konuda tekrar edilmesi öğrenme ve pekiştirme açısından gayet uygun durmaktadır.

5. ÜNİTE: SOHBET VE FIKRA**YENİ MÜFREDAT / 2017**

Ünite Süresi: 2 HAFTA		
OKUMA	YAZMA	SÖZLÜ İLETİŞİM
1. Cumhuriyet öncesi dönemde yazılmış bir sohbet 2. Cumhuriyet Dönemi'nden bir sohbet 3. Cumhuriyet öncesi dönemden bir fıkra 4. Cumhuriyet Dönemi'nden bir fıkra	• Öğrencilerin türün özelliklerine uygun güncel bir konuda sohbet veya fıkra yazmaları sağlanır.	• Türk toplumundaki sohbet kültürüne değinilir. • Öğrencilerin "Dostluk" konusunda bir sohbet gerçekleştirmeleri sağlanır.
Dil Bilgisi Konuları: - Metindeki cümlelerin öğeleri bulunur. - Metinler üzerinden imla ve noktalama çalışmaları yapılır.		

Cümlelerin öğeleri konusu eklenmiştir.

6. ÜNİTE: ROMAN**YENİ MÜFREDAT / 2017****II. DÖNEM**

Ünite Süresi: 6 HAFTA		
OKUMA	YAZMA	SÖZLÜ İLETİŞİM
1. Cumhuriyet Dönemi'nden 1923-1950 arası iki roman 2. 1950-1980 arası dönemden iki roman 3. Dünya edebiyatından bir roman • Dünya edebiyatından seçilecek roman 20. yüzyıldan olmalıdır.	• Öğrencilerden ders kapsamında okudukları roman üzerine bir inceleme ve değerlendirme yazısı yazmaları istenir.	• Öğrencilere Türk veya dünya edebiyatından sinemaya uyarlanan bir romanın filmi seyrettirilip söz konusu roman okutturulur. Öğrencilerden roman ile filmi karşılaştırmaları istenir.
Dil Bilgisi Konuları: - Anlatım bozukluklarıyla ilgili çalışmalar yapılır. - Metinler üzerinden imla ve noktalama çalışmaları yapılır.		

Anlatım bozukluğu 10.sınıftan 11.sınıf roman ünitesine alınmıştır.

12.SINIF ÜNİTELERİ

12.sınıf Türk dili ve edebiyatı dersi **8 üniteden 7 üniteye düşürülmüştür.** Eleştiri, senaryo ve anı üniteleri çıkarılmış, giriş ve söylev üniteleri eklenmiştir. Kelimede ve paragrafta anlam konusu eklenmiştir. Daha doğrusu 9.sınıf ünitelerinden alınmış 12.sınıf ünitelerine taşınmıştır. Söylev ünitesinden **"Söylev türünün Türk Edebiyatı'ndaki ilk ve en önemli örnekleri"** kazanımı çıkarılmış ya da unutulmuş.

12. SINIF

1. ÜNİTE: GİRİŞ

YENİ MÜFREDAT / 2017

I. DÖNEM

Ünite Süresi: 2 HAFTA		
OKUMA	YAZMA	SÖZLÜ İLETİŞİM
1. Edebiyat ile düşünce akımları / felsefe arasındaki ilişki 2. Edebiyat ile psikoloji ve psikiyatri arasındaki ilişki 3. Dilin tarihî süreç içerisindeki değişimini etkileyen sebepler 4. İlk örneklerden günümüze Türkçenin önemli sözlükleri • Edebî eserlerin bir düşünce akımını/felsefi anlayışı yansıtabileceği, aynı şekilde felsefenin de edebiyattan yararlanabileceği üzerinde durulur. • Siyasi ve toplumsal değişim, teknoloji, çeviri, yazarların dil tercihleri gibi hususların yazı ve konuşma dilini etkilediği belirtilir.	• Öğrencilerden toplumsal değişim, teknoloji ve sosyal medyanın dili nasıl etkilediği hakkında bir yazı yazmaları istenir.	• Öğrencilerden hayatımıza yeni girmiş teknolojik terimler üzerine bir sunum yapmaları istenir. Bu sunumda terimlerin yazılış ve telaffuzları ile ilgili hususlara da değinilir.
Dil Bilgisi Konuları: • Metinler üzerinden imla ve noktalama çalışmaları yapılır. • Kelimede anlam ile ilgili çalışmalar yapılır.		

Kelimede anlam konusu 9.sınıftan 12.sınıfa taşınmıştır.

4. ÜNİTE: ROMAN

YENİ MÜFREDAT / 2017

Ünite Süresi: 8 HAFTA		
OKUMA	YAZMA	SÖZLÜ İLETİŞİM
1. 1923-1950 arası Türk edebiyatından bir roman 2. 1950-1980 arası Türk edebiyatından iki roman 3. 1980 sonrası Türk edebiyatından bir roman 4. Türk dünyası edebiyatından bir roman 5. Dünya edebiyatından bir roman • Seçilecek romanlar farklı anlayış ve akımlardan olmalıdır. • Dünya edebiyatına ait roman örneği 20. yüzyıldan seçilmelidir.	• Öğrencilerden inceledikleri romanlardan biri üzerine tanıtma-değerlendirme yazısı yazmaları istenir. • Öğrencilerin yazdığı yazılar çeşitli araç ve yöntemlerle (sınıf panosu, okul panosu, dergi, gazete, sosyal medya...) sergilenir.	• Öğrencilerin okuyup beğendikleri bir roman hakkındaki düşüncelerini sınıf ortamında hazırlıksız konuşma şeklinde sunmaları sağlanır.
Dil Bilgisi Konuları: • Metinler üzerinden imla ve noktalama çalışmaları yapılır. • Paragrafta anlam ile ilgili çalışmalar yapılır.		

Paragrafta anlam konusu 9.sınıftan 12.sınıfa taşınmıştır.

ÜNİTE NO.	HAFTA SAYISI	OKUMA	YAZMA	SÖZLÜ İLETİŞİM
10	2	Söylev Türün Özelliklerini Yansıtan Metin Cumhuriyet dönemine ait söylev örneği Türün Gelişimini Yansıtan Metinler İslamiyet'in kabulünden önceki Türk edebiyatından söylev örneği 1923-1980 dönemi Türk edebiyatından söylev örneği * Söylev türünün özellikleri hakkında kısa bilgi verilir. * Türün dünya ve Türk edebiyatındaki ilk örneklerine değinilir. Bir söylev örneği yazarak yazılan razılarındaki bir bölüm incelenir. * Cumhuriyet dönemine ait söylev örneği Mustafa Kemal Atatürk'ün Nutuk adlı eserinden alınır.	Söylev Öğrencilerden aşağıdaki aşamalarla bir söylev metni yazmaları istenir: - o Konuşma konusunu ve hedef kitleyi belirleme - o Hitap ifadesini belirleme - o Ana düşünceleri ve yardımcı düşünceleri belirleme - o Kitle psikolojisini oluşturan duygusal unsurları belirleme - o Konuşma metninin planını hazırlama - o Konuşma metnini yazma ve düzeltme	Söylev Öğrencilerden yazma çalışmalarında hazırladıkları söylevi sınıfta sunmaları istenir. ESKİ MÜFREDAT/ 2015 KAZANIMLARI ÇIKARILMIŞ

7. ÜNİTE: SÖYLEV (NUTUK)

YENİ MÜFREDAT / 2017

Ünite Süresi: 2 HAFTA		
OKUMA	YAZMA	SÖZLÜ İLETİŞİM
1. Cumhuriyet Dönemi'nden iki söylev 2. İslamiyet'in kabulünden önceki Türk edebiyatından bir söylev 3. İslamiyet etkisinde gelişen Türk edebiyatından bir söylev • İslamiyet'in kabulünden önceki söylev örneği Kök Türk Kitabeleri'nden seçilir. • Söylev türünün dünya edebiyatındaki ilk ve önemli örneklerine değinilir. Ölçülebilir Konuları: • Paragrafın anlam ile ilgili çalışmalar yapılır. • Metinler üzerinden imla ve noktalama çalışmaları yapılır.	• Öğrencilerden güncel bir konudan yola çıkarak bir söylev metni yazmaları istenir.	• Öğrencilerden yazma çalışmalarında hazırladıkları söylevi sınıfta sunmaları istenir.

"Söylev türünün Türk edebiyatındaki ilk ve önemli örneklerine değinilir."
Kazanımı unutulmuş. Umarım düzeltilir.

ESKİ ÖĞRETİM PROGRAMI (2015)

TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI DERSLERİ ÜNİTE SAYISI	
SINIFLAR	ÜNİTE SAYISI
9.SINIFLAR	10
10.SINIFLAR	10
11.SINIFLAR	11
12.SINIFLAR	8
TOPLAM	39

YENİ ÖĞRETİM PROGRAMI (2017)

TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI DERSLERİ ÜNİTE SAYISI	
SINIFLAR	ÜNİTE SAYISI
9.SINIFLAR	9
10.SINIFLAR	9
11.SINIFLAR	9
12.SINIFLAR	7
TOPLAM	34

**Türk Dili ve Edebiyatı (9-12. Sınıflar) Dersi Yeni Müfredatını (Öğretim Programını)
Öğretmenler Nasıl Sunmalı, İşlemeli ve Uygulamalıdır?**

Ders İşleme Süreci

Türk Dili ve Edebiyatı derslerinin işlenmesi okuma, yazma ve sözlü iletişim çalışmaları olmak üzere üç temel aşamada gerçekleştirilir. Her ünite, belirlenen metinler üzerinden okuma çalışmaları tamamlandıktan sonra yazma ve sözlü iletişim çalışmaları yapılır. Uygulamalarda ünitelerdeki açıklamalara ve belirtilen sürenin verimli bir şekilde kullanılmasına dikkat edilmelidir.

1.) Okuma Çalışmaları

Okuma çalışmaları, “Ünite Başında Yapılacak Çalışmalar” ve “Metin Üzerinde Yapılacak Çalışmalar” şeklinde iki aşamada yürütülür.

a. Ünite Başında Yapılacak Çalışmalar

Her ünitenin başında ele alınan metin türünün özellikleri, yapı unsurları, tarihî gelişimi vb. hakkında o ünite için yapılan açıklamalar dikkate alınarak genel bilgiler verilir.

b. Metin Üzerinde Yapılacak Çalışmalar

Metin üzerinde hazırlık, metni anlama ve çözümleme, eleştirel okuma çalışmaları yapılır.

1. Hazırlık

Bu aşamada, işlenecek metne dikkat çekmek ve okuma çalışmalarıyla ulaşılabilecek bilgi ve becerilere yönelik olarak öğrencilerde bir beklenti ve merak oluşturmak amacıyla kısa bir çalışma planlanır ve uygulanır.

2. Metni Anlama ve Çözümleme

Bu aşamada, incelenen metinler üzerinde “**Metni Anlama ve Çözümleme**” kazanımlarına yönelik çalışmalar yapılır. Öncelikle metin, öğrenciler ve/veya öğretmen tarafından yüksek sesle okunur. Metinde geçen bilinmeyen kelime ve söz gruplarının anlamları belirlenir. Daha sonra metnin anlamını (metindeki duygu, düşünce, bilgi, olay, durumlar, kişiler, mekânlar vb.) kavratmaya yönelik çalışmalar yapılır. Bu çalışmalarda daha çok soru-cevap yöntemi kullanılır. Soruların bir kısmı metni oluşturan birimleri (paragraf, diyalog, dördlük vb.), bir kısmı da metni bir bütün olarak anlamlandırmaya yönelik olmalıdır.

Bu aşamada incelenecek metni çözümlemeye yardımcı olacak bilgiler (dönem özellikleri, akımlar, yazar/şair, anlatım teknikleri, edebî sanatlar, ahenk unsurları vb.) kısaca verilir. Burada verilen bilgiler ünite başında verilen genel bilgilerden farklı olarak incelenecek metne özgü bilgiler olmalıdır. Örneğin, bir metinde Kutadgu Bilig’in yapısı ve özellikleri, yazarı hakkında bilgi; bir başka metinde Yunus Emre’nin hayatı ve şiirinin özellikleri, ilahi türünün özellikleri, tasavvufun temel kavramları gibi konularda bilgiler verilir.

Okunan metin, ünite başında ve bu aşamada verilen bilgiler doğrultusunda çözümlenir. Örneğin incelenen şiir; kullanılan mazmunlar, edebî sanatlar, nazım türü, ahenk unsurları vb. açısından değerlendirilir.

3. Eleştirel Okuma

Bu aşamada incelenen metin, ilgili kazanımlara yönelik olarak edebî nitelikler, iletiler, kültürel değerler, düşüncelerdeki tutarlılık, başka metinlerle ilişkiler vb. açısından değerlendirilir.

4.Yazarın/ Şairin Biyografisi: Metnin yazarının kısa biyografisi ve önemli eserlerine yer verilir.

5. Dil Bilgisi

Türk Dili ve Edebiyatı derslerinde dil bilgisi çalışmaları öğrencilerin temel eğitimden edindikleri bilgilerden hareketle ünitelerdeki ilgili metinler üzerinde yaptırılacaktır. Konu anlatımına girilmeyecektir. Temel eğitimde görmüş oldukları konulara yönelik olarak gerektiğinde hatırlatma amaçlı kısa açıklamalar yapılabilir. (Yeni müfredat / 2017)

Meslek Liselerinde,

Dil bilgisi çalışmaları 9 ve 10. sınıfta belirlenen ünitelerde **ÖĞRETME, UYGULAMA**; 11 ve 12. sınıflarda ise her üniteye bir metin üzerinde **UYGULAMA** yapılmalıdır. (Şahsi düşüncem)

2.) Yazma Çalışmaları

Yazma çalışmaları; “Yazma Tür ve Tekniklerini Tanıma”, “Yazma Sürecini Uygulama” şeklinde iki aşamada gerçekleştirilir. Yazma çalışmalarında her kazanım için ayrı etkinliklerin yapılması yerine, ünitelerde verilen açıklamalar doğrultusunda her öğrencinin metin üretmesine yönelik çalışmalar yapılmalıdır. Geçen yılki öğretim programında “Yazma süreci” ayrıntılı verilmişti. Yazma sürecini bilmeyen bir öğrenciden ilk başta bir yazı yazmasını istemek doğru olmaz. Buraya az ve öz olarak yazma süreci kazanımlarının konulması ve sunulması faydalı olacaktır.

a. Yazma Tür ve Tekniklerini Tanıma

Okuma çalışmalarında tartışma metni, araştırmaya dayalı metin, öz geçmiş ve senaryoda taslak öykü (sinopsis) türlerine ilişkin açıklama ve örnekler yer almamıştır. Bu türlere ilişkin bilgiler ve örnekler yazma çalışmalarında sunulmalıdır.

b. Yazma Sürecini Uygulama

Yazma çalışmaları ünitelerde verilen açıklamalar doğrultusunda yazma sürecinin aşamaları uygulanarak gerçekleştirilir. Bu aşamaların ayrıntıları ve metin türüne göre uygulama farklılıkları ünitelerde verilmiştir. Aşamalar uygulanırken öğrencilerin dikkat edeceği hususlar açıklanır. Öğretmen, aşamaların uygulanmasında öğrencilere rehberlik eder.

3.) Sözlü İletişim Çalışmaları

Sözlü iletişim çalışmaları; “Sözlü İletişim Tür ve Tekniklerini Tanıma”, “Sözlü İletişim Uygulamaları” şeklinde iki aşamada gerçekleştirilir.

a. Sözlü İletişim Tür ve Tekniklerini Tanıma

Ünitelerdeki sözlü iletişim tür ve tekniklerine dair tanıtıcı bilgiler verilir, gerekli görüldüğünde konuyla ilgili örnek video ve uygulamalardan yararlanılarak öğrencilerin konuşma ve dinleme tekniklerini kavramaları sağlanır.

b. Sözlü İletişim Uygulamaları

Ünitelerdeki sözlü iletişim çalışmalarına ait açıklamalar dikkate alınarak konuşma ve dinleme uygulamaları aşamalı biçimde gerçekleştirilir. Her ünitenin başında, yapılacak sözlü iletişim çalışmaları planlanır, her öğrencinin bir dönemde en az bir sözlü iletişim uygulamasına katılması sağlanır. Ünitelerdeki sözlü iletişim tür ve tekniklerine dair tanıtıcı bilgiler verilmeli, gerekli görüldüğünde konuyla ilgili örnek video ve uygulamalardan yararlanılarak öğrencilerin konuşma ve dinleme tekniklerini kavramaları sağlanmalıdır. **(Uygulama sınavının gerekliliğini ve önemini vurguluyor.)**

Öğretim materyali hazırlama ve derse hazırlıklı gelmenin öğretmenlerin asli görevleri arasında olduğu unutulmamalıdır. Öğretmenler, Türk Dili ve Edebiyatı dersi ile ilgili bilgi, beceri, değer ve tutumları öğrencilerine kazandırırken sadece ders kitaplarına bağlı kalmamalıdır. Sınıf düzeyi, öğrencilerin ilgi, hazır bulunuşluk düzeyleri, öğrenme stilleri gibi unsurları göz önünde bulundurarak kazanımlarla tutarlı olacak şekilde öğretim materyalleri (bilgi notu, sunum, etkinlik, çalışma kâğıtları, proje, okuma parçaları vb.) yapılandırmalı ve kullanmalıdırlar. Türk Dili ve Edebiyatı öğretmenlerine ait materyal havuzu oluşturulabilir. Öğretmenler benzer materyaller hazırlayarak zaman harcamak yerine kişisel gelişimleri için zaman ayırabilirler, bu süreçte öğrenciler için farklı etkinlikler hazırlayabilirler.

Yeni Müfredata Göre Ders Kitapları Nasıl Olmalıdır?

Yeni müfredatı uygulama aşamasının en önemli noktası Talim ve Terbiye Kurulu'nun ders kitabı olarak seçeceği kitaplar çok önemlidir. Kitap ne kadar kaliteli olursa uygulama çalışmaları o kadar hızlı, güzel ve faydalı olur.

Ders kitapları titizlikle hazırlanmalıdır. Seçilen metinler türün verilecek kazanımını tamamen kapsayıcı özellikte olmalıdır. 2016-2017 öğretim sürecinde kullandığımız ders kitaplarında yazım konusunda tutarsızlıklar vardır. Sayfa görsel olarak da öğrenciye hitap etmelidir. Ders kitaplarına kazanımları içeren küçük bilgi notları eklenebilir. Örneğin, 9. Sınıf Türk Edebiyatında bir kazanım olan “Edebiyat, bilim ve güzel sanatlar arasındaki etkileşim üzerinde durulur .” kazanımını özetleyen kısa bir bilgi notu eklenebilir.

Ayrıca 9. sınıf için geçen sene hazırlanan kitapta bilgi notlarının yetersiz ya da yoğun olduğu görülmüştür. Örneğin “Şiir” ünitesinde “Serenad” şiirinden sonra şiirle ilgili terimler iki sayfa boyunca oldukça sıkıcı bir şekilde sunulmuştur. Bir de söz sanatlarından 5-6 söz sanatına yer verilmiştir. Fakat öğrencilerin girdikleri sınavlarda çok sayıda sanat sorulmakta bu da öğrenci ile öğretmeni karşı karşıya getirmektedir.

Kitaplarda hazırlık çalışmaları azaltılmalı, etkinliklerde tekrara düşülmemelidir. Metinler için seçilen resimler daha ilgi çekici olmalı, öğrenci ve öğretmenin metinle bağlantı kurarak birlikte yorumlayabileceği resim/fotoğraflara yer verilmelidir.

Ayrıca ilköğretimlerde olduğu gibi ikinci bir kitap olarak çalışma kitabı hazırlanabilir. Bir husus da ders kitabı ilköğretimlerde olduğu gibi iki kitap halinde hazırlanabilir. Mevcut kitapların kalınlığı çok sayıda ders kitabı getiren öğrenciler için de sorun olmaktadır.

Ders kitaplarının her yıl değişmesi öğretmenin derse hazırlığı açısından sorun yaratmaktadır. Seçilen bir kitap en az 3 yıl kullanılabilir. Böylece öğrenci de üniversite sınavlarında tek kaynaktan sorumlu olur.

İlköğretimde her ders için kılavuz kitap yayımlanırken ortaöğretimde bu büyük bir eksiklik arz etmektedir. Öğretmen derse hazırlanırken çok da verim alamamakta, çok geniş kapsamlı olan konularda nelere değinip nelere değinmeyeceğini bazen seçememektedir. Aynı derse giren öğretmenlerin farklı konulara değinmesinden dolayı da **ortak sınav için sorun teşkil etmektedir.** Hatta Türkiye genelinde konuların işlenişinde bir ortaklık sağlanamamakta, bu durum da yine öğrenciyi kaynak kitaplara sevk etmektedir. Bundan dolayı kılavuz kitap gereklidir.

9.SINIF

YENİ MÜFREDAT / 2017

1. ÜNİTE: GİRİŞ

I. DÖNEM

SÜRE: 2 HAFTA		
OKUMA	YAZMA	SÖZLÜ İLETİŞİM
Aşağıdaki konulara uygun metinler seçilir: 1. Edebiyat nedir? - Edebiyat kelimesinin kökeni, terim anlamı ve edebiyatın farklı tanımları üzerinde durulur. 2. Edebiyatın bilimle ve güzel sanatlarla ilişkisi - Edebiyat, bilim ve güzel sanatlar arasındaki etkileşim üzerinde durulur, birbirlerine kaynaklık ettikleri örnekler üzerinde durulur. 3. Metinlerin sınıflandırılması - Edebî ve öğretici metinlerin özellikleri üzerinde durulur, sınıflandırmadaki ölçütler açıklanır. Metin türlerinin adları verilir ancak bunlarla ilgili ayrıntıya girilmez. Bu ünitedeki metinler, kitap yazarları tarafından da oluşturulabilir.	"Niçin yazıyoruz?", "Nasıl yazmalıyız?" soruları çerçevesinde öğrencilerin serbest metinler yazmaları sağlanır. Farklı yazarların yazma gerekçeleri ve biçimleri üzerinde durularak öğrencilerin yazmanın doğası üzerinde düşünmeleri sağlanır.	İletişim ve öğeleri açıklanır, bunların işlevleri üzerinde durulur.
Dil Bilgisi Konuları: Standart dil, ağız, şive, lehçe ile argo, jargon kavramları üzerinde durulur.		

Üniteye işlenecek metinleri kitap yazarlarına bırakmak...

Türk Edebiyatı, Dil ve Anlatım dersleri neden birleştirildi?

“Edebiyat, dil ile oluşturulan bir sanattır. Heykeltıraşlıkta taşın, resimde boyanın, müzikte sesin yeri ne ise edebiyatta da dilin yeri odur. Fakat dil, taş ve boya gibi cansız bir nesne değil; toplumla birlikte yaşayan, değişen canlı bir varlık; toplumun oluşturduğu kültür mirasının önemli bir parçasıdır. Toplumdaki değişim ve dönüşümler edebiyat ve dil üzerinde eş zamanlı etkiler bırakır. Dil ve edebiyattaki değişim genellikle bir arada gerçekleşir. Bu açıdan edebiyat eğitimi dil eğitiminden ayrı düşünülemez.”

Bu programda dil ve edebiyat eğitiminin tür odaklı biçimde yürütülmesi, böylece dil ve edebiyat eğitiminin birbirini destekleyecek şekilde gerçekleştirilmesi amaçlanmıştır. Unutulmamalıdır ki dil ve anlatımın etkinliği edebiyatın içerisinde yok olup gitmemelidir.

Türk Dili ve Edebiyatı Dersi Yeni Müfredatın Öğretim Yaklaşımı Nedir?

Programda edebî metni merkeze alan ve dönemden metne değil, metinden döneme giden bir anlayış ortaya konulmuştur. Program, edebiyat eğitimi 9. sınıfta yakın dönemden alınan örneklerle başlatmayı esas almaktadır. Bu çerçevede edebiyat dersiyle ilk defa karşılaşan öğrenciler, öncelikle daha kolay anlayabilecekleri yakın dönem metinleri üzerinden metin türlerinin ve edebiyat eserlerinin temel özelliklerini, edebiyatın teorik çerçevesini kavrayacaklar; sonraki yıllarda ise metin türlerinin farklı dönemlerindeki kronolojik gelişimini takip edebileceklerdir. “Bu program aynı zamanda beceri merkezli bir yaklaşımla hazırlanmıştır.

Buna bağlı olarak edebî ürünler vasıtasıyla öğrencilerin okuma, yazma ve sözlü iletişim becerilerinin geliştirilmesini temel amaç olarak belirlenmiştir. Programdaki okuma çalışmalarında metinleri anlamak ve değerlendirmek esastır. Tür ve beceri merkezli eğitimin esas alındığı bu programda, edebiyat ve dil anlatım çalışmalarının bir arada yürütülmesiyle okuma, yazma, dinleme ve konuşma çalışmaları arasındaki ilişkiler bütünlüklü bir yapıya dönüşmektedir. Programda her ünite ders işleme sürecinin aşamaları “Okuma Çalışmaları”, “Yazma Çalışmaları” ve “Sözlü İletişim Çalışmaları” başlıkları altında planlanmıştır.”

Üniteler Oluşturulurken Hangi Hususlar ve Unsurlar Dikkate Alınmıştır?

“Dört yıla yayılan üniteler, haftaları ve içerikleriyle bir tablo üzerinde gösterilmiştir. Programın öğretim yaklaşımında, bilgi ve uygulamanın bir arada olması ön görüldüğü için, ünitelere ait tabloda okuma, yazma ve sözlü iletişim konuları da aynı düzlemde görülecek şekilde yerleştirilmiştir. Ünitelerin çoğunda okuma, yazma ve sözlü iletişim konuları birbiriyle ilişkili olarak yapılandırılmıştır. Ayrıca bazı ünitelerde sözlü iletişim çalışmaları okuma ve yazma çalışmalarından bağımsız biçimde yapılandırılmıştır.”

Ünite tablolarında masal, fabl, destan, efsane, şiir, tiyatro, hikâye, roman, senaryo, anı, deneme, gezi yazısı, sohbet, fıkra, günlük, blog, eleştiri, biyografi, otobiyografi, mülakat, söylev, makale, dilekçe, tutanak, mektup, e-posta, haber ve reklam olmak üzere 28 farklı türe dair bilgi ve uygulamalara yer verilmiştir. Ünitelerde metin türlerinin dağılımında edebiyat geleneği içinde daha güçlü olan ve daha çok karşılaşılan edebî türler olarak hikâye, roman, şiir ve tiyatroya her sınıf düzeyinde yer verilmiştir.

“Okuma” çalışmalarında, her metin türünün işleneceği ilk aşamada, türün karakteristik özellikleri ve gerekli edebî terminolojinin verilmesi esas alınmış; okuma metinleri Cumhuriyet döneminden seçilmiştir. Bu tercihte öğrencilerin edebiyatla tanıştıkları 9. sınıfta yakın dönem metinlerini daha kolay anlayacakları ve kendi dünyaları ile daha kolay ilişkilendirecekleri düşüncesi belirleyici olmuştur.

Dokuzuncu sınıftaki “Yazma” ve “Sözlü İletişim” çalışmalarına giriş niteliğindeki konularla başlanmıştır. “Yazma Çalışmaları”nda öğrencinin yazmanın bilinçli bir çaba gerektirdiğini fark edeceği, “Sözlü İletişim Çalışmaları”nda ise iletişimin temel kavramlarına yönelik çalışmalara yer verilmiştir.

Öğrencilerin günlük hayatın farklı alanlarındaki ihtiyaçlarına yönelik olarak mektup/e-posta, günlük/blog, tartışma metni, dilekçe, tutanak, iş görüşmesi, biyografi, otobiyografi, özgeçmiş, mülakat gibi türlerde yazma çalışmalarına yer verilerek bu türlerdeki yazma becerilerinin geliştirilmesi amaçlanmıştır.

Türk Dili ve Edebiyatı derslerinde **dil bilgisi öğretimi** okuma ve yazma çalışmalarıyla birlikte planlanmıştır. **Kelime ve cümle bilgisi konularının işlenen metinlerle ilişki kurularak okuma çalışmaları kapsamında; yazım, noktalama kuralları ve anlatım bozuklukları konularının yazma çalışmaları kapsamında öğretilmesi planlanmıştır. Tüm sınıflarda konu temelli dil bilgisi öğretimi yerine incelenen metinlerin, öne çıkan dil özellikleri bakımından değerlendirilmesi amaçlanmıştır.** Ayrıca tüm sınıflara yazma çalışmalarında öğrencilerin anlatım bozuklukları ve yazım, noktalama hatalarının “Yazma Çalışmaları” içinde geri bildirimlerle öğretilmesi benimsenmiştir.

Yeni müfredatta temel edebî türler olarak değerlendirilen şiir, hikâye, roman ve tiyatro türlerinin her sınıfta tekrarlanması; her yıl, birinci döneme hikâye ve şiirle, ikinci döneme roman ve tiyatroyla başlanması esas alınmıştır. Bununla, öğrencinin edebiyatın temel türlerine ait daha çok örneklerle karşılaşması ve bu türlerde zaman içinde oluşan edebî birikimi takip edebilmesi hedeflenmiştir.

Tüm sınıflara giriş ünitesi konulmuştur. Dokuzuncu sınıfta öğrencinin bir kavram alanı olarak edebiyatla ilk kez karşılaştığı dikkate alınarak giriş ünitesine gerek görülmüş; bu ünite “edebiyat”ın genel nitelikleri, onuncu sınıfta giriş ünitesiyle Türk dili ve edebiyatının dönemlerine ilişkin genel bir bilgi verilmesi uygun görülmüştür. On birinci sınıfta giriş ünitesiyle edebiyatın sanat akımlarıyla ilişkisi ve edebiyat toplum ilişkisi, on ikinci sınıfta giriş ünitesiyle Edebiyat ile psikoloji ve psikiyatri arasındaki ilişki ve Edebî eserlerin bir düşünce akımını/felsefi anlayışı yansıtabileceği, aynı şekilde felsefenin de edebiyattan yararlanabileceği üzerinde durulur. Giriş ünitelerinden hareketle tür ve beceri merkezli ünitelere geçilmiştir.

Yeni Müfredata Göre Türk dili ve edebiyatı dersleri yıllık planı nasıl hazırlanmalıdır?

“Öğrenme ve öğretme sürecinde plân yapmak esastır. Ayrıca plân ve plânlama çalışmalarının zamanla güncelleştirilmesi ve ortaya çıkan öğretimle ilgili ihtiyaçlara cevap vermesi zorunludur. Özel eğitime ihtiyacı olan bireyler için ünitelendirilmiş yıllık plân hazırlanırken her öğrenci için uygun yıllık amaçlar belirlenmeli ve bütünlük içinde ele alınarak ünitelerin seçimi ve süresi konusunda öğrenci performansı dikkate alınmalıdır.”

Yeni müfredata göre Türk dili ve edebiyatı dersleri yıllık planı, ders işleme sürecinin aşamaları olan temel değerler (okuma, yazma, sözlü iletişim) merkeze alınarak hazırlanmalıdır.

Uygulamada birlik ve beraberliği sağlamak için bakanlığımızın her eğitim ve öğretim yılı başında tek elden yıllık planları hazırlayıp yayımlaması gerekir.

Peki, bizler nasıl hazırlayacağız?

Okulumuzun ders programında ders saatinin dağılımına göre yıllık planlarımızı hazırlamalıyız. Okulumuz ders saatlerimizi 3+2 şeklinde dağıtmışsa 3+1+1 (3 ders saati okuma, 1 ders saati yazma, 1 ders saati sözlü iletişim) şeklinde. Okulumuz ders saatlerimizi 2+2+1 şeklinde dağıtmışsa 2+2+1 (2 ders saati okuma, 2 ders saati yazma, 1 ders saati sözlü iletişim) şeklinde hazırlamalıyız. Ben bunlarla uğraşmam dersiniz 5 ders saatini sabit göstererek hazırlarsınız.

Peki, dil bilgisi kazanımlarını nerde(hangi başlık altında) göstereceğiz?

Taslak programda dil bilgisi kazanımlarının hangi beceri alanlarında işleneceği ifade edilmiştir. “ Türk Dili ve Edebiyatı derslerinde **dil bilgisi** öğretimi okuma ve yazma çalışmalarıyla birlikte planlanmıştır. Kelime ve cümle bilgisi konularının işlenen metinlerle ilişki kurularak **okuma çalışmaları kapsamında; yazım, noktalama kuralları ve anlatım bozuklukları konularının yazma çalışmaları kapsamında öğretilmesi planlanmıştır.** Tüm sınıflarda konu temelli dil bilgisi öğretimi yerine incelenen metinlerin, öne çıkan dil özellikleri bakımından değerlendirilmesi amaçlanmıştır. Ayrıca tüm sınıflara **yazma çalışmalarında** öğrencilerin anlatım bozuklukları ve yazım, noktalama hatalarının “Yazma Çalışmaları” içinde geri bildirimlerle öğretilmesi benimsenmiştir.”

Ya da yeni müfredatta sunulduğu gibi en altta ayrı bir şekilde belirtilmelidir. **Hepsinden önemlisi yıllık plan hazırlama kurallarına dikkat etmeliyiz...**

Ünite süresi: 6 Hafta		
OKUMA	YAZMA	SÖZLÜ İLETİŞİM
- Aşağıdaki konulara uygun metinler: 1. İletişim 2. Dil ve kültür arasındaki ilişki 3. Türkçenin dünya dilleri arasındaki yeri 4. Türk edebiyatının dönemleri 5. Türkçenin tarihî gelişim dönemleri 6. Bilim ve sanatın amaç ve yöntemleri 7. Metinlerin sınıflandırılması 8. Edebiyatın güzel sanatlar içerisindeki yeri 9. Edebiyatın bilim dallarıyla ilişkisi 10. Edebi metinlerin özellikleri - Metinler üzerinde ilgili okuma kazanımlarını gerçekleştirmeye yönelik çalışmalar yapılır.	- Yan sütundaki okuma konularından biri seçilerek yazma kazanımlarına uygun yazı yazmaları sağlanır. - Yazıları yazma kazanımları çerçevesinde değerlendirilir. TASLAK MÜFREDAT / 2017 Hatırlatılması istenen dil bilgisi konusu/ kazanımı hangi beceri alanıyla ilgiliyse orada işleniyor.	“İletişim öğeleri ve dille sağlanan iletişim” konusunda konuşma yapımları sağlanır. - Yapılan konuşmalar sözlü iletişim kazanımları çerçevesinde değerlendirilir.
Dilbilgisi Konuları: Ses Bilgisi : Türkçenin kullanımından doğan farklılıklar	Dilbilgisi Konuları: Metin üzerinden yazım ve noktalama hatalarını, anlatım bozukluklarını düzeltme	Dilbilgisi Konuları : İletişim, vurgu, tonlama

12. SINIF

1. ÜNİTE: GİRİŞ

YENİ MÜFREDAT / 2017

I. DÖNEM

Ünite Süresi: 2 HAFTA		
OKUMA	YAZMA	SÖZLÜ İLETİŞİM
1. Edebiyat ile düşünce akımları / felsefe arasındaki ilişki 2. Edebiyat ile psikoloji ve psikiyatri arasındaki ilişki 3. Dilin tarihî süreç içerisindeki değişimini etkileyen sebepler 4. İlk örneklerden günümüze Türkçenin önemli sözlükleri • Edebî eserlerin bir düşünce akımını/felsefi anlayışı yansıtabileceği, aynı şekilde felsefenin de edebiyattan yararlanabileceği üzerinde durulur. • Siyasi ve toplumsal değişim, teknoloji, çeviri, yazarların dil tercihleri gibi hususların yazı ve konuşma dilini etkilediği belirtilir.	• Öğrencilerden toplumsal değişim, teknoloji ve sosyal medyanın dili nasıl etkilediği hakkında bir yazı yazmaları istenir.	• Öğrencilerden hayatımıza yeni girmiş teknolojik terimler üzerine bir sunum yapmaları istenir. Bu sunumda terimlerin yazılış ve telaffuzları ile ilgili hususlara da değinilir.
Dil Bilgisi Konuları: • Metinler üzerinden imla ve noktalama çalışmaları yapılır. • Kelimede anlam ile ilgili çalışmalar yapılır.		

Dil bilgisi kazanımları / konuları, ilgili beceri alanlarının altında değil ünitenin tamamının altında yer almıştır.

Bu açıklamalar doğrultusunda hazırladığım yıllık planın örnek kısmını inceleyelim.

2017- 2018 EĞİTİM VE ÖĞRETİM YILI LALAŞAHİNPASA MESLEKİ VE TEKNİK ANADOLU LİSESİ 9. SINIFLAR TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI DERSİ ÜNİTELENDİRİLMİŞ YILLIK PLANIDIR.								
AY : EYLÜL (10 İş Günü – 2 Hafta)								
ÜNİTE 1			TÜRK EDEBİYATINA GİRİŞ			ÖĞRENCİ KAZANIMLARI- HEDEF VE DAVRANIŞLAR		
HAFTA	GÜN	SAAT	OKUMA (3)	YAZMA (1)	SÖZLÜ İLETİŞİM (1)	OKUMA	YAZMA	SÖZLÜ İLETİŞİM
1	18-22 EYLÜL 2017	3	1.ÜNİTE: 2 HAFTA GİRİŞ	YAZMA SÜRECİ	İLETİŞİM	Edebiyat kelimesinin kökeni, terim anlamı ve edebiyatın farklı tanımları üzerinde durulur.	"Niçin yazıyoruz?" sorusu çerçevesinde öğrencilerin serbest metinler yazmaları sağlanır.	İletişim sürecini oluşturan öğeleri ve dilin işlevini belirler.
		1	1. EDEBİYAT NEDİR?	" NİÇİN YAZIYORUZ? "		Edebiyat, bilim ve güzel sanatlar arasındaki etkileşim üzerinde durulur, birbirlerinin kaynağıdır etkileri örnekler üzerinde durulur.	Farklı yazarların yazma gereklilikleri ve biçimleri üzerinde durularak öğrencilerin yazmanın doğan üzerinde düşünmeleri sağlanır.	
		1	2. EDEBİYATIN BİLİMİLE VE GÜZEL SANATLARLA İLİŞKİSİ					
2	25-29 EYLÜL 2017	3	3. METİNLERİN SINIFLANDIRILMASI Dil Bölgesi	"NASIL YAZMALIYIZ?"	İLETİŞİM ÖĞELERİ	Edebiyat ve öğretici metinlerin özellikleri üzerinde durulur, sınıflandırılmasındaki ölçütler açıklanır. Metin türlerinin sadece adları verilir. Standart dil, ağız, pive, lehçe ile argo, jargon kavramları üzerinde durulur.	"Nasıl yazmalıyız?" sorusu çerçevesinde öğrencilerin serbest metinler yazmaları sağlanır. Farklı yazarların yazma gereklilikleri ve biçimleri üzerinde durularak öğrencilerin yazmanın doğan üzerinde düşünmeleri sağlanır.	İletişim sürecini oluşturan öğeleri ve dilin işlevini belirler.
		1	 Dil					
		1	 Ağız Şive Lehçe Argo Jargon					
YÖNTEM VE TEKNİKLER			Taliir, soru - cevap, dramatisasyon, beyin fırtınası, problem çözme, inceleme, uygulama gibi yöntemler ağızda formüle edilen teknikler yardımıyla yıl boyunca uygulanacaktır. Nönden gelişim+ analiz+ sentez+ time vazo--- Nönden gelişim+ analiz+time vazo+ sentez+ değerlendirme--- analiz+ time vazo+ sentez+ değerlendirme					
ARAÇ VE GEREÇLER			Türk dili ve edebiyatı ders kitabı, Türk dili ve edebiyatı yardımcı kitapları, stajliller, yazma kılavuzu, stajlileri ve deyimler stajlile, Etkileşimli tablo, işlenen konularla ilgili metinlerin yer aldığı bütçe kaynağıdır, edebiyat tarihi kitapları, ansiklopediler, internet, gazete ve dergiler...					
BELİRLİ GÜNLER			> Eğitim-Öğretim Yılı Başlangıcı: 18 Eylül 2017 Pazartesi			> DEĞERLENDİRME:		

YENİ MÜFREDAT VE GELECEK MÜFREDATLAR İÇİN ÖNERİLER

- Acil olarak öğretim programında eksik bırakılan 180 iş günü 36 hafta süresi tamamlanmalıdır. Türlerle belirtilen hafta süresi 9.sınıfta 1 hafta; 10,11 ve 12.sınıflarda 4'er hafta artırılmalıdır.
- Yeni müfredat tüm ortaöğretim öğrencilerinin aynı hazır bulunuşluğa sahip olduğu öngörüsüyle hazırlanmıştır. Ancak TEOG' tan alınan çok farklı sınav sonuçları ve farklı okul türlerimizin olduğu düşünülürse aynı programın yüz binlerce öğrencide aynı şekilde uygulanamayacağı açıktır. Türkiye'deki okul türlerine bakıldığında fen liseleri, Anadolu liseleri ve meslek liseleri için **ayrı müfredat** hazırlanması gerekmektedir.
- Yeni müfredatta hedeflenen saygı, hoşgörü, adalet, doğruluk, samimiyet, eleştirel düşünme, dil sevgisi, din sevgisi, farklılıklara saygı, nezaket, kanaat, şükür gibi değerler ile ilgili çalışmaların planlanması sadece Türk dili ve edebiyatı öğretmenlerinden beklenmektedir. **Bütün zümre öğretmenleri** ile yapılacak uygun bir planlamanın daha verimli olacağı kanaatindeyim.
- Yeni müfredat taslağında edebiyat öğretiminin türler üzerinden yürütme ilkesi benimsenmiş. Türler seçme örnekleriyle öğretilirken, tarihi de bahis konusu edilecek. Bu bir tercihtir. Öyle de olur, böyle de olur. **Esas olan neticedir**, yani öğretmek! Dil ve edebiyat söz konusu olunca, sadece öğretmek değil, sevdirmek ve benimsetmek gerekir. 9. Sınıf Türk edebiyatı, tür merkezli olabilir. Fakat 10. sınıftan itibaren tür merkezli olması öğrenciyi edebiyatın tarihi

gelişiminden koparabilir. Türk edebiyatı öğretim programının kronolojik bir sıra takip etmesini, dönemlerin ve yazılan eserlerin daha iyi anlaşılmasını sağlayacağı kanaatindeyim.

- LYS’ de sorulan yazar-eser sorularında bir **sınırlandırılma** getirilmemiş olması öğrencilerde isim ve eser kargaşasına yol açmaktadır. Bu konuda ÖSYM-MEB arasında görüş birliğine varılıp önemli bir özelliği öne çıkan, gerekli olan sanatçılar belirlenmelidir.
- Eski müfredatta (2015) öğrencilerin okuma zevk ve alışkanlığı kazanması için MEB’in belirlediği listedeki kitapların okutulması isteniyordu. Yeni müfredatta öğrencinin okuyacağı kitapları, ünitelerdeki açıklamaları değerlendirerek **öğretmenler** belirleyecek. Müfredattaki kitap okuma ve değerlendirme bölümünün kaldırılması tamamen yanlış. Kitap okuma ve değerlendirme süreci tamamen ders öğretmenine bırakılıyor. (Her türden bir kitap okuma ve sınavlarda sorulması ve performans notu verilmesi ...)
- Ders kitapları hazırlanırken okulların ihtiyaçları, sınıfların mevcudu, öğrencilerin hazır bulunuşluluk seviyeleri dikkate alınmalıdır. Kitaplara konulacak metinler ve etkinlikler seçilirken bu etkinliklerin kalabalık sınıflarda uygulanabilirliği de göz önünde bulundurulmalıdır. Bazen bu gerçeklerle bağdaşmayan etkinlikler hazırlandığı görülmektedir.
- Öğrencilerin lise dönemi boyunca MEB tarafından belirlenen roman, öykü, deneme, şiir vb. edebi eserleri okuyarak **mezun olabileceği şartı** konulabilir.
- Dilbilgisi kurallarının sürekli değişiklik arz etmesi, metinlerde ve merkezi sınavlarda yeni yeni uydurukça kelimeler kullanılması, öğrencinin milli kültür ve dilini tam öğrenmeden evrensel dillere yönlendirilmesi, sosyal medyadan dolayı Türkçenin yanlış kullanılması gelecek nesillere aktarılan dilin zedelenmesi konusunda **zümreler arasında görüş birliği** oluşturulmalıdır. Bu durum sadece Türkçe / edebiyat branşlarının değil, tüm zümrelerin ortak derdi olmalıdır.
- Çok ünlü bazı şahsiyetler sadece bir şiir örneği ile geçiştirilirken, gerekli görülmeyen bir ayrıntı üzerinde fazlaca durulabiliyor. Maksat örnek şahsiyetleri rol model olarak öğrenciye benimsetmek, güncellemek olmalıdır. **Kadın şair ve yazarlara da müfredatta yer verilmelidir.**
- **Yazılı sınavlarındaki açık uçlu soruların mahiyetinin bilgiye mi yoruma mı dayalı olduğu konusunda bir kargaşa vardır.** Eğer yoruma dayalı ise öğretmenden öğretmene, öğrenciden öğrenciye değişen bir doğru oluşacaktır. Bunun kriterinin belli olması, öğrencinin üniversite sınavında da aynı sorularla karşılaştığında yadırgamaması gerekir.
- Edebiyat derslerinde kullanacağımız yöntem ve teknikler belirlenirken Türkiye genelindeki okulların fiziki, coğrafi, teknik özellikleri göz önünde bulundurulmalı ve buna göre bol alternatifli **bir kılavuz kitap** oluşturulmalıdır.
- Edebiyat kitaplarında bilgi notu kısmı, bazen çok fazla, bazen de çok az verilmektedir. **Denge sağlanmalıdır.**

- 28.10.2016 Tarihli 29871 sayılı Resmi Gazete yer alan Milli Eğitim Bakanlığı Ortaöğretim Kurumları Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik İle Türk Dili ve Edebiyatı, Dil ve Anlatım Derslerine Getirilen **Uygulama Sınavı** hakkında hiçbir bilgi içermemektedir. Uygulama sınavının şekli, içeriği, sayısı vb. sorular öğretmenlerin en çok cevap beklediği konulardan birisidir. Keşke uygulama sınavı ile ilgili ifadeler yer alsaydı da öğretmenlerin zihnindeki bazı sorular cevap bulsaydı.
- Öğrencilere Kazandırılması Hedeflenen Yeterlilikler ve Bu Yeterliliklerle İlgili Bilgi, Beceri ve Tutumlar”ın tamamı değil de daha çok Türk dili ve edebiyatı öğretim programına **uygun** beceri ve tutumların tablo halinde verilmesi daha doğru olurdu.
- Dokuzuncu sınıftaki “Yazma” ve “Sözlü İletişim” çalışmalarına giriş niteliğindeki konularla başlanmıştır. “Yazma Çalışmaları”nda öğrencinin yazmanın bilinçli bir çaba gerektirdiğini fark edeceği ve aşamalarını öğreneceği “**Yazma Süreci**”nin çıkarılması yanlıştır. Öğrenciden yazma sürecini öğrenmeden yazma çalışması istenmemelidir.
- Sözcük türlerinin **tamamının tek bir sınıfın müfredatına konulması** öğretmen ve öğrencileri zorlayacak gibi.(9.sınıf) Bunun yerine iki sınıfın müfredatına yayılabilirdi.(9/ 10.sınıflar)
- Türk Dili ve Edebiyatı dersinde şiir, öykü, roman vb gibi eserlerin seçiminin ucunun açık, kitapların hangi şair ve yazarlara ait olduğunun **tercihlerinin ders kitaplarının yazarlarına** bırakılması önemli şahsiyetlerin işlenmemesine sebep olabilir.
- “ Yeni müfredatın kapsamı genel, bütünleyici ve eşitlikçi görünüyor. Ancak burada önem taşıyacak olan kitap hazırlayacak komisyon. Bu komisyonun alanı çok esnek tutulmuş. Bu haliyle müfredat iyi görünse de ikinci ve önemli aşama olan kitap hazırlama süreci. Bu haliyle bütünleyici esnek ve eşitlikçi görünen müfredat hangi komisyon tarafından hazırlanacak? Bu komisyonun özelliği, vizyonu, amacı bu aşamada çok önemli. Çünkü bu yaklaşımla müfredat, komisyona göre kitapta vücut bulacak görünüyor. Seçilecek metinler için genel kazanımlara bağlanmış yapıtların sanatçıları döneme ve eserin içeriğine göre işlenmesi belirlenmiş; ancak seçilecek metin ve sanatçısı yine hazırlayacak komisyona bırakılmış. **Yine kitabı hazırlayacak komisyonun niteliği burada önem kazanıyor.**”
- Eğitimin en önemli unsurları olan ilköğretim ve ortaöğretimi iyi bilen öğretmenlerin önerileri müfredatı zenginleştirecek ve yerlileştirecektir. **Müfredat hazırlanırken bu öğretmenlerden istifade edilmeli, onların görüşlerine başvurularak müfredat şekillendirilmelidir.**
- Öğretmenler, müfredata bir baskı unsuru gözüyle de bakabilir. Öğretmene programın istikrarlı olacağı güveni verilmelidir. Bununla birlikte öğretmenlerin müfredatı uygulamasında **özgünlük payı** bırakılmalıdır.
- Ders kitaplarında yer alan metinlerin ve etkinliklerin bazıları öğrenciler tarafından oldukça sıkıcı ve gereksiz görülmekte ve bu durum da biz öğretmenler tarafından desteklenmektedir. Mümkün mertebe daha eğlenceli metinlere yer verilmeli ya da metinler azaltılmalı ders içeriği zenginleştirilmeli, farklı uygulamalara zaman bırakılmalıdır.

- Yeni müfredattan çıkarılan senaryo yazımı, kısa film çekimi gibi konuların da **yaratıcı yazarlığın** gelişmesine katkı sağlayacağı unutulmamalıdır. Bu konular ile **geleceğin mesleklerine öğrencilerin hazırlandıkları** da unutulmamalıdır.
- Hepsinden üzücü olan, **BEP'in** yeni müfredatta yer almaması. “ özel eğitime ihtiyacı olan öğrenciler için eğitim performansları ve ihtiyaçları doğrultusunda sorumlu olduğu eğitim programı temel alınarak "**Bireyselleştirilmiş Eğitim Programı (BEP)**" hazırlanmalı ve uygulanmalıdır.” **(İfadesi yer almalıdır.)**
- Ayrıca BEP hazırlanırken hangi kazanımların yer alacağı ifade edilmeliydi. “ BEP’ de yer alan kazanımlar belirlenirken bireylerin akademik, zihinsel, sosyal, bedensel özellikleri ile bireysel farklılıkları dikkate alınarak gerekli uygulamalar yapılmalı, başarının değerlendirilmesinde bireylerin BEP’i dikkate alınmalıdır.” **(İfadesi yer almalıdır.)**

Bu çalışma gösteriyor ki,

Geçmişten günümüze Türk dili ve edebiyatı öğretim programları üzerinde yapılan incelemelerin sonucunda, dil bilgisini müstakil bir ders olarak belirten 1949, 1971, 1991-1992, 1995- 1996 ve 2005 programları amaçları, ders içerikleri, kullanılan yöntemler ve ders saatleri açısından değerlendirildiğinde şu sonuçlara ulaşılmıştır: Edebiyat temele alınmış ve hep ön planda tutulmuştur. Dil bilgisi dersine yönelik ilk amacın 1949 programında yer aldığı, 1976 yılına kadar aynı amacın programlarda çok az değişikliklerle tekrar edildiği ve 1976 programında ayrıntılı dil bilgisi dersi amaçlarına ulaşıldığı görülmektedir. Ancak söz konusu programda yer alan amaçlar gözlenebilir ve ölçülebilir özelliklerde olmaması nedeniyle eleştirilse de, geliştirilen programlarda bir aşama kaydedildiği belirlenmiştir.

Dil bilgisi ders içeriklerine ilk yer veren program 1949 programıdır. Söz konusu programda genel hatlarıyla dil bilgisi konularına yer verildiği görülmektedir. 1954 programıyla dil bilgisi dersinin kaldırılarak kompozisyon ve okuma dersleri ile kaynaştırılması kararı alınmasına rağmen dil bilgisi içeriğinin 1957 programında geliştirilerek daha ayrıntılı bir şekilde lise birinci, ikinci ve üçüncü sınıflar için ayrı ayrı düzenlendiği görülmektedir.

1976 programıyla adı Türk Dili olarak değiştirilen dil bilgisi dersinin içeriğinin oldukça genişletildiği dikkat çekmektedir. Söz konusu programda yer alan ayrıntılı ders içeriği, ders saatinin yetersizliği ve öğrenci seviyesinin üzerinde olması, günümüz ihtiyaçlarına cevap vermemesi ve uzmanlaşmayı gerektiren bir içerik sunması nedeniyle eleştirilmiştir. Ancak 1991-1992 ve 1995-1996 öğretim programlarının içeriklerinin düzenlenmesinde de söz konusu eleştiriler dikkate alınmadığından aynı yoğunluğun devam ettiği görülmektedir. Söz konusu programlarda yer alan içerik bireye davranış kazandırmaktan çok konu aktarmayı hedeflemekte ve bu nedenle öğrencinin dersten uzaklaşmasına sebep olmaktadır.

2005, 2011 yılı öğretim programlarında yer alan dil ve anlatım programında yer alan özel ve genel amaçlarla birlikte kazanımların ve etkinliklerin bir arada sunulması nitelikli bir öğretim programına ulaşma yolunda kat edilen mesafeyi gözler önüne sermektedir.

2005 ve 2011 programı ile düzenlenen içerikte öğrencinin ihtiyaçları göz önünde bulundurulmuş ve öğrenciyi uygulamaya yönlendiren nitelikte bir içerik hazırlanmıştır. Öğrencinin uygulama sırasında öğrenmesi yani kullanırken kavraması esas alınmıştır.

İlk programdan günümüz programına kadar uygulanması gereken yöntem, Edebiyat, Dil Bilgisi, Kompozisyon öğretiminin metinlere dayandırılarak yapılması şeklinde ifade edilse de bunun nasıl ve ne şekilde yapılacağı tam olarak ifade edilmediği için dil bilgisi programlarının öğretmenlere yeterli derecede kılavuzluk edemediği görülmüştür. Dil bilgisi dersinin ayrı bir ders olduğu dönemde ezberciliğe gidildiği, kompozisyon ve okuma ile kaynaştırılması gerektiğinde ise ihmal edildiği ifade edilmiştir. İlk programdan günümüz programına kadar uygulanması gereken yöntem, Edebiyat, Dil Bilgisi, Kompozisyon öğretiminin metinlere dayandırılarak yapılması şeklinde ifade edilse de bunun nasıl ve ne şekilde yapılacağı tam olarak 2011, 2015 ve 2017 yıllarında yayımlanan öğretim programlarında ifade edilmiştir. **Ders içeriğindeki yoğunluğa rağmen ders saatinin azlığı tüm programlar boyunca eleştiri konusu olmuştur.**

Ve 2017 Müfredatı,

Eğitimin temeli elbette öğretim (müfredat) programlarıdır. Başarılı, özgüveni olan, kendini doğru ve etkili bir biçimde ifade edebilen, özgür düşünen, üreten, katılan, toplumla dayanışma halinde olan bir bireyin bu kurumdan yetişmesi bu temel üzerine kuruludur. Ancak öğretim programının tek başına varlığı da yeterli değildir. Uygun öğretim programı uygun bir haftalık ders çizelgesi ile verildiği zaman etkili olur ve anlam kazanır. Sadece okulda okutulan dersler değil ders dışında yapılan etkinlikler, yarışmalar, programlar bu amaca hizmet eder. Ayrıca öğretmenlerde yeni müfredata yönelik yetiştirilmelidir.

Derslerde okutulan ders kitapları Talim ve Terbiye Kurulunun çalışmaları ve kararları doğrultusunda belirlendiği için ulusal eğitim birliği de sağlanmış olur.

Öğrencilerin yeni türlerle tanışmaları güzel olacak. Kazanım sayısının azaltılması gayet mantıklı. Ünite sayısının fazlalığı ders saatinin yetersizliğini ortaya çıkaracaktır. Öğrenciler metinler arasında bağ kurarak zihinlerindeki boşlukları doldururlar. Türk edebiyatının ve dilinin en muhteşem örnekleri seçilen ders kitaplarındaki yerini alır. Çağdaş şair ve romancılar umarım kitaplara dâhil edilir.9 ve 10.sınıflarda dil bilgisinin anlatılması ve 11 ve 12.sınıflarda metin üstünde uygulama yapılması iyi fikir olurdu. “Derslerin birleştirilmesinde paydaşların katkısı oldu mu, gibi bir soruya gerek yoktur sanırım. Zira dersler ayrılırken de sorulmamıştı. **Fakat , yeni müfredatın oluşmasında herkesin fikrinin alınması gayet güzel.”**

Bir edebiyat öğretmeni olarak geçmişten günümüze öğretim programlarımız ve yeni öğretim (müfredat) programı hakkında meslektaşlarıma az da olsa bilgi vermek ve meslektaşlarımla fikirlerimi paylaşmak amacıyla bu çalışmayı yaptım. Bu çalışma yapılırken Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı 67 sayılı ve 17.07.2017 tarihli **Ortaöğretim Türk dili ve edebiyatı dersi (9, 10, 11 ve 12. sınıflar) yeni öğretim (müfredat) programı temel alınmıştır. Programlardan hareketle alıntılar, değerlendirmeler ve çıkarımlar yapılmıştır. Umarım tüm paydaşlar için hayırlı olur.**

İyi bir eğitim ve öğretim yılı geçirmeniz dileklerimle.

“Andan girü bu dersleri, hiç kimesne divanda bargâhta ve dahı her yirde Edebiyat-ı Lisan-ı Türki (Türk Dili ve Edebiyatı) diye anmamazlık etmeye...”

Hayırlı uğurlu ola!

Ekrem

YEKREK

Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmeni

KAYNAKÇA

- MEB, (2005), Orta Öğretim Dil ve Anlatım Dersi 9, 10, 11, 12. Sınıflar Öğretim Programı. Ankara.
- MEB, (2005), Orta Öğretim Türk Edebiyatı Dersi 9, 10, 11, 12. Sınıflar Öğretim Programı. Ankara.
- MEB, (2011), Orta Öğretim Dil ve Anlatım Dersi 9, 10, 11, 12. Sınıflar Öğretim Programı. Ankara.
- MEB, (2011), Orta Öğretim Türk Edebiyatı 9, 10, 11, 12. Sınıflar Öğretim Programı. Ankara.
- MEB, (2015), Orta Öğretim Türk Dili ve Edebiyatı Dersi 9, 10, 11, 12. Sınıflar Öğretim Programı. Ankara.
- MEB, (2017), Orta Öğretim Türk Dili ve Edebiyatı Dersi 9, 10, 11, 12. Sınıflar Öğretim Programı. Ankara.
- Lise Müfredat Programlarının Esbâb-ı Mucibe Layihası, (1924), İstanbul: Matbaayı Amire.
- Lise Edebiyat Programı Kılavuzu, (1935), İstanbul: Devlet Basımevi.
- Maarif Vekâleti, (1924), Liselerin İkinci Devre Müfredat Programı, İstanbul: Matbaayı Amire.
- Maarif Vekâleti, (1929), Orta Mektep ve Liselerin Türkçe Müfredat Programı, Ankara: Yeni Gün.
- Maarif Vekâleti, (1952), Lise Müfredat Programı 1952, Ankara: Maarif Basım.
- Maarif Vekâleti, (1956), Lise Müfredat Programı 1956, Ankara: Maarif Basım.
- MEB, 26 Eylül 1949 Tarih, 557 Sayılı Tebliğler Dergisi.
- MEB, 24 Mart 1952 Tarih, 682 Sayılı Tebliğler Dergisi.
- MEB, 7 Ekim 1957 Tarih, 976 Sayılı Tebliğler Dergisi.
- MEB, 4 Ekim 1976 Tarih, 1901 Sayılı Tebliğler Dergisi.
- MEB, 9 Kasım 1992 Tarih, 2370 Sayılı Tebliğler Dergisi.
- Oğuzkan, F. (1991), Türk Dili ve Edebiyatı Öğretimi, B. Özer (Ed.), Eskişehir: AÜ Açık Öğretim Fak. Yay.

- Yücel, H. A. (1938), Türkiye’de Ortaöğretim, İstanbul: Devlet Basım
- Kantemir, E. (1976), Türkiye’de Liselerde Türk Dili ve Edebiyatı Öğretimi, İstanbul: MEB.
- Karakuş, İ. (2002), Türkçe, Türk Dili ve Edebiyatı Öğretimi, Ankara: Anıt tepe Yayın.
- Dursunoğlu, H.(2006), “Cumhuriyetin İlanından Günümüze Türkçe ve Edebiyat Öğretiminin Orta Öğretimdeki Tarihi Gelişimi”, Milli Eğitim.
- Gürsoy, Ü., (2007), “Edebiyat Programları Üzerine Bir Değerlendirme”. Gazi Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, Özel Sayı, 162-164.
- ...